

Materská škola, Okružná ul. 23, Levice

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

DETI DÚHY

Motto materskej školy:

*„Materská škola má byť pre každé dieťa príležitosťou
zmysluplne, bohato a šťastne prežiť vlastné detstvo.“*

Názov materskej školy	Materská škola, Okružná ul. 23, Levice
Názov ŠkVP:	Deti dúhy
Stupeň vzdelania:	predprimárne vzdelanie
Dĺžka dochádzky:	spravidla 1 až 4 roky od nástupu po plnenie školskej dochádzky
Forma výchovy a vzdelávania:	celodenná
Vyučovací jazyk:	slovenský
Zriaďovateľ:	Mesto Levice
Kontakt:	036/631 25 29 ms.okruzna@levice.sk
Prerokovaný v pedagogickej rade:	
Prerokovaný v rade školy:	
Schválený zriaďovateľom:	
Vydaný dňa:	26.08.2025
Riaditeľka Materskej školy:	Mgr. Veronika Pólyová

Obsah

1. VYMEDZENIE VLASTNÝCH CIEĽOV A POSLANIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA	4
1.1 Ciele materskej školy.....	4
2. VLASTNÉ ZAMERANIE MATERSKEJ ŠKOLY.....	6
3. UČEBNÉ OSNOVY	8
4. OBSAHOVÉ A TEMATICKÉ CELKY	9
4.1 Jesenné šťastie	11
4.2 Zimné radosti.....	16
4.3 Jarné prebúdzanie	20
4.4 Letné radovánky	25
4.5 Vzdelávacie štandardy neviazané na obsahové celky	27
4.6 Vzdelávacie štandardy bez potreby plánovania v cielených vzdelávacích aktivitách.....	34
4.7 Stratégie a metódy uplatňované počas realizácie každého obsahového celku	35
5. VYUČOVACÍ JAZYK	38
6. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA DETÍ	38
LITERATÚRA.....	39
PRÍLOHY	40

Naše motto:

„Materská škola má byť pre každé dieťa príležitosťou zmysluplne, bohato a šťastne prežiť vlastné detstvo.“

Názov školského vzdelávacieho programu **„Deti dúhy“** zohľadňuje zameranie a profiláciu školy. Dúha so siedmymi farbami vyjadruje sedem okruhov poznania dieťaťa, ktoré tvoria jeden celok. Vychádza zo záujmov, potrieb a postojov dieťaťa spontánne skúmať, bádať, experimentovať, získavať skúsenosti cez vlastné zážitky a prežívanie. Farby dúhy predstavujú jednotlivé vzdelávacie oblasti: **Jazyk a komunikácia, Matematika a práca s informáciami, Človek a príroda, Človek a spoločnosť, Človek a svet práce, Umenie a kultúra, Zdravie a pohyb.**

1. VYMEDZENIE VLASTNÝCH CIEĽOV A POSLANIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Poslanie materskej školy upravuje zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „školský zákon“) podľa ktorého:

„Materská škola podporuje osobnostný rozvoj detí v oblasti sociálno-emocionálnej, intelektuálnej, morálnej, estetickej, rozvíja schopnosti a zručnosti, utvára predpoklady na ďalšie vzdelávanie. Pripravuje na život v spoločnosti v súlade s individuálnymi a vekovými osobitosťami detí.“

Materská škola Okružná ul. 23 Levice (ďalej len MŠ) je školou, ktorá rozvíja u detí tieto hodnoty:

- ✓ úcta voči sebe a druhým,
- ✓ empatia, vzájomná spolupatričnosť,
- ✓ akceptovanie individuality, jedinečnosti, inakosti,
- ✓ pohyb a zdravý životný štýl,
- ✓ prirodzená detská zvedavosť, zážitkové učenie,

1.1 Ciele materskej školy

Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania sme si stanovili v súlade :

- so všeobecnými cieľmi Štátneho vzdelávacieho programu,
- s cieľmi a princípmi výchovy a vzdelávania ustanovenými v školskom zákone,
- s charakterom materskej školy, ktorá sa čiastočne opiera o program „Krok za krokom“. Filozofia programu orientovaného na dieťa sa stala prioritou profilácie školy. Dieťa využívaním

vhodných pomôcok, objavovaním, skúmaním, experimentovaním, zážitkovým učením stimuluje zložitejšie myšlienkové procesy, je aktívnejšie, má radosť zo svojich úspechov. Učiteľka je facilitátorom v procese učenia.

➤ s koncepčným zámerom rozvoja materskej školy.

Poslanie materskej školy vychádza z jej hodnôt: *a to pomáhať deťom hľadať cesty aktívnej seberealizácie s dôrazom na ich vlastné psychické, fyzické zdravie, viesť deti k utváraniu pozitívneho vzťahu k sebe, k ľuďom, k svetu, k inakosti, k zdravému životnému štýlu, k športu, k pohybu a k poznávaniu.*

Vlastné ciele materskej školy:

- ✓ rozvíjať samostatné a zdravé sebavedomie a sebaúctu cestou prirodzenej výchovy, a tak položiť základy celoživotného osobitného rastu každému dieťaťu prostredníctvom vlastných individuálnych možností, schopností, záujmov a potrieb v každodenných aktivitách
- ✓ orientovať MŠ smerom k pohybu, športu a tak rozvíjať u detí pohybové zručnosti, športového ducha,
- ✓ ponúknuť kvalitnú výchovu a vzdelávanie primeranú osobnosti a veku dieťaťa, ktorá bude viesť k získavaniu potrebných kompetencií,
- ✓ byť školou, z ktorej odchádzajú deti nielen múdre a pripravené na život a na vstup do základnej školy, ale plné pozitívnych spomienok a zážitkov,
- ✓ podporovať, prebúdzať a maximálne rozvíjať tvorivý potenciál detí,
- ✓ viesť deti k vzájomnej úcte, dôvere, uznaniu, znášanlivosti, otvorenosti komunikácii, k empatii, vzájomnej spolupráci a akceptovaniu inakosti,

2. VLASTNÉ ZAMERANIE MATERSKEJ ŠKOLY

Vízia materskej školy:

Vytvárať podnetné, bezpečné a láskyplné prostredie, v ktorom každé dieťa rozvíja svoju samostatnosť, zdravé sebavedomie a schopnosť empatie.

Rešpektujeme jedinečnosť každého dieťaťa a podporujeme prijímanie inakosti, ako prirodzenej súčasti života. Usilujeme sa o všestranný rozvoj osobnosti dieťaťa - po fyzickej, emocionálnej, sociálnej aj intelektuálnej stránke. Dôležitou súčasťou našej výchovno-vzdelávacej práce je podpora pohybových aktivít, rozvíjanie pozitívneho vzťahu k športu a vedenie detí k zdravému životnému štýlu, ako základu spokojného a vyrovnaného života. Vedome v deťoch prebúdžeme zvedavosť, radosť z objavovania a túžbu po vedomostiach.

Výchovno – vzdelávacia práca v našej materskej škole vychádza z potrieb, možností, schopností a záujmov detí predškolského veku. Názov školského vzdelávacieho programu „*Deti dúhy*“ obsahuje hlavnú myšlienku, ktorú sme si zvolili pre výchovno – vzdelávaciu činnosť pre ďalšie roky. Prostredníctvom tejto myšlienky chceme **objavovať a poznávať okolitý svet dieťaťa, plný farieb, tónov, vôní, pokoja a zdravého spôsobu života, podporovať osobnostný rozvoj detí v oblasti sociálno – emocionálnej, intelektuálnej, telesnej, morálnej, estetickej, rozvíjať schopnosti, zručnosti a návyky, utvárať predpoklady na ďalšie vzdelávanie a pripravovať na život v spoločnosti v súlade s individuálnymi a vekovými osobitosťami detí.**

Materská škola a jej prostredie môžu účinne pomôcť **realizovať a rozširovať aktivity podporujúce zdravie.** Deti môžu takto *získať poznatky a vedomosti, formovať si postoje a názory*, ktoré im umožnia správne sa rozhodovať pre aktivity podporujúce zdravie. Cieľom je, aby voľba zdravšej možnosti bola pre nich prirodzenou voľbou.

Materská škola ponúka okrem základných oblastí rozvoja aj špecifické, ktoré vychádzajú z podmienok školy :

➤ **pravidelné cvičenie v našom fit centre** - cieľom je poskytnúť deťom viac možností na pohybové aktivity na netradičných cvičebných strojoch, rozvíjať pohybové návyky, zručnosti a podporovať záujem detí o pohyb v spojení so zdravým životným štýlom. U detí sa nejedná o klasické posilňovanie, ale o špecializované cvičenie predovšetkým s váhou vlastného tela, balančné cvičenie na rozvoj hlbokého stabilizačného systému vedúceho k správne držaniu tela. Pohybové aktivity v detskom fitnescentre sú zamerané na odstraňovanie nesprávnych návykov v držaní tela, posilňovanie jednotlivých svalových skupín a vedenie detí k pravidelnej športovej aktivite,

➤ naša materská škola je zapojená do projektu „**1. Hokejová škôlka na Slovensku**“. Cieľom tejto špeciálnej pohybovej aktivity na ľade je odbornou prípravou s prihliadnutím na vek detí a ich schopností, naučiť hravou formou základom korčuľovania, manipulovať s hokejkou a pukom. Deti vykonávajú pohybovú aktivitu s trénerom HK Levice 1 x týždenne počas hokejovej sezóny v čase výchovno – vzdelávacej činnosti. Výkonové štandardy tvoria súčasť školského vzdelávacieho programu „*Deti dúhy*“.

➤ Pravidelná návšteva *sol'nej jaskyne „Dráčika Ňufáčika* (dychové, jogové, relaxačné, oromotorické cvičenia)

Ciele špecifických oblastí rozvoja:

- utvárať návyky, postoje, zručnosti a spôsobilosti v oblasti starostlivosti o zdravie a zdravý životný štýl – projekt „*Cvičíme s Fitkom*“ a *sol'ná jaskyňa „Dráčika Ňufáčika*“
- získavať pohybové zručnosti pri korčuľovaní, vedení puku a prežívať radosť z pohybu na ľadovej ploche projekt „*1. Hokejová materská škola na Slovensku*“
- utvárať u detí schopnosť získavať nové poznatky cez vlastnú skúsenosť a vedieť ich adekvátne využiť a použiť

Plnenie výchovno – vzdelávacích cieľov sa realizuje edukačnými aktivitami v centrách aktivít s možnosťou ich ďalšieho dotvárania, štruktúrovania a modifikovania vhodnými formami a metódami výchovy a vzdelávania pre materské školy. Na základe poznania aktuálnych vývinových úrovní detí a rešpektovaním činnostného a procesuálneho charakteru výchovy a vzdelávania sa obsah výchovy a vzdelávania konkretizuje v plánoch výchovno – vzdelávacej činnosti v jednotlivých triedach.

3. UČEBNÉ OSNOVY

Učebné osnovy sú zostavené zo štyroch obsahových celkov rozdelených na štyri ročné obdobia: ***JESENNÉ ŠŤASTIE, ZIMNÉ RADOSTI, JARNÉ PREBÚDZANIE A LETNÉ RADOVÁNKY***. Každý obsahový celok má tematické celky, ktoré stručne predstavujú základný tematický rámec. Tematické celky nie sú časovo obmedzená, témy si učiteľky tvoria alebo volia samé s ohľadom na aktuálne rozvojové potreby detí. Návrhy tém pre učiteľky sú orientačné, majú charakter odporúčaní.

Vzdelávacie štandardy Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách sú v školskom vzdelávacom programe „DETI DÚHY“ rozpracované v troch skupinách:

1. Vzdelávacie štandardy úzko viazané na obsahové celky, zaradené v obsahových celkoch ako ich pevná súčasť.
2. Vzdelávacie štandardy neviazané na obsahové celky. Tieto sú úplne voliteľné učiteľkou, ktorá si ich vyberá a volí na základe aktuálnych rozvojových potrieb a možností detí.
3. Vzdelávacie štandardy dosahované priebežnými a bežnými dennými aktivitami bez potreby plánovania.

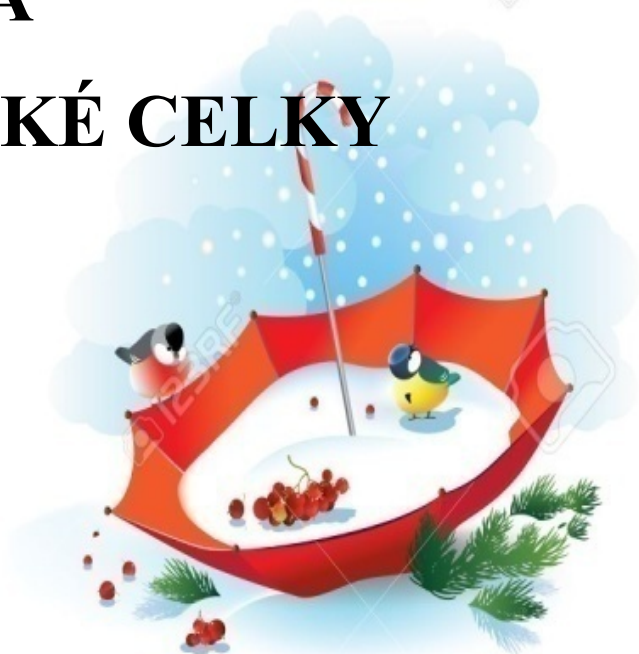
Učebné stratégie a metódy výchovno vzdelávacej činnosti majú odporúčací charakter, vyjadrujú typický postup dosahovania výkonových štandardov v rámci obsahového celku a jeho tematických celkov.

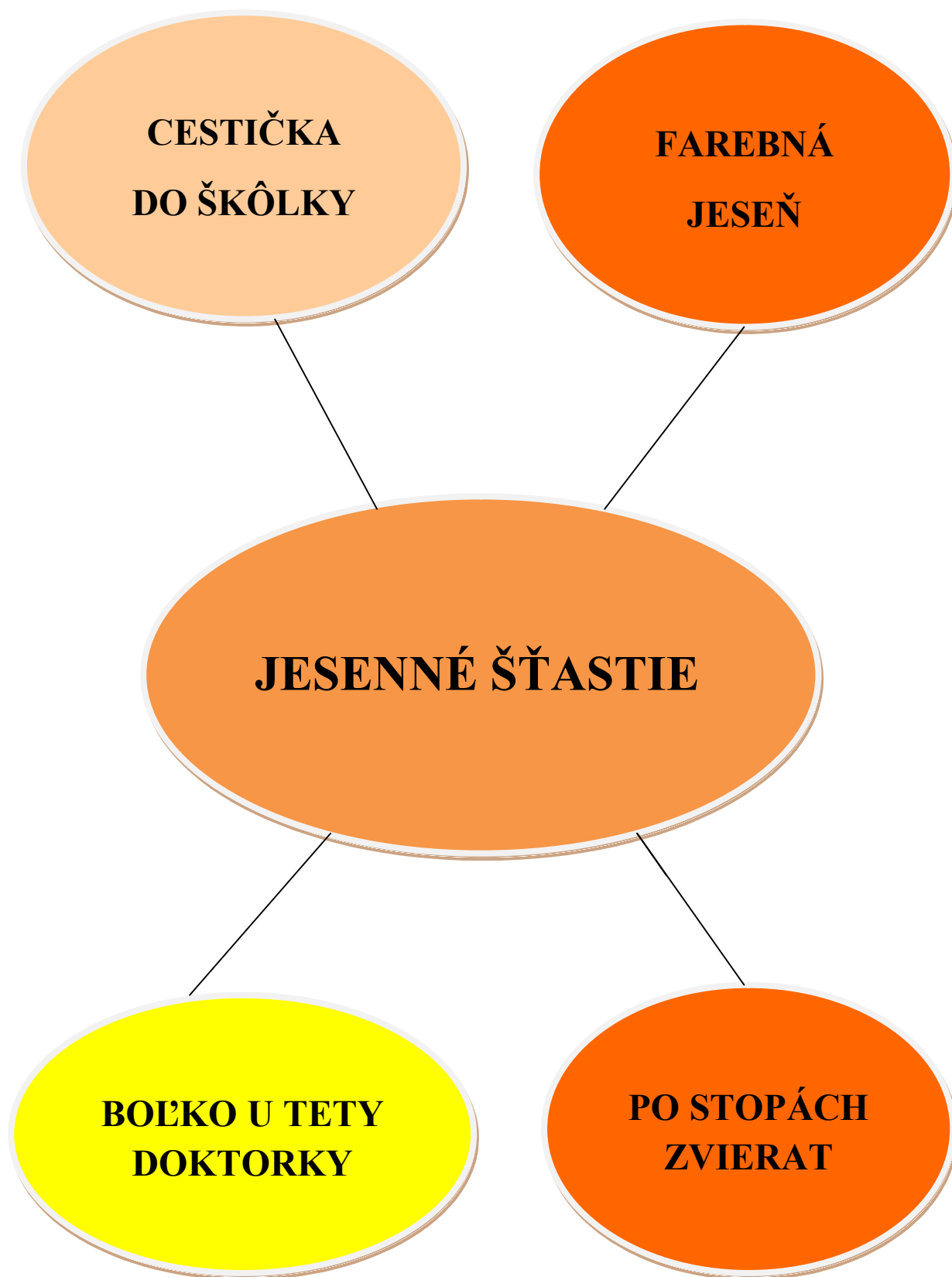
Odporúčané učebné zdroje sú navrhnuté podľa reálnych podmienok a možností materskej školy. Učiteľka ich vhodne dopĺňa podľa aktuálnej dostupnosti.

4. OBSAHOVÉ A TEMATICKÉ CELKY

OBSAHOVÉ A TEMATICKÉ CELKY

4.1 Jesenné šťastie

CHARAKTERISTIKA OBSAHOVÉHO CELKU

Obsahový celok „*Jesenné šťastie*“ obsahuje štyri tematické celky:

- ✓ Cestička do škôlky
- ✓ Farebná jeseň
- ✓ Boľko u tety doktorky
- ✓ Po stopách zvierat

Cestička do škôlky

Tematický celok je orientovaný prioritne na podporu adaptácie detí na materskú školu, pocit bezpečia, spolupatričnosti a postupné orientovanie sa na vnímanie širšieho okolia a na aktuálne zmeny v prírode. Postupujeme od poznávania vnútorného prostredia k poznávaniu okolia materskej školy, pričom stavíme na zážitku a skúsenosti a ich následnom zdieľaní medzi deťmi. Naším zámerom je pomôcť nadviazať priateľské vzťahy medzi novými deťmi, deťmi, ktoré už materskú školu navštevujú a zamestnancami. Orientovať sa bezpečne v priestoroch materskej školy a jej okolí, poznať jej zamestnancov a primerane aj ich pracovnú náplň.

Farebná jeseň

Zameriavame sa na zmenu ročného obdobia, rozlišovaním jeho charakteristických znakov a jeho vplyvu na prírodu a zároveň upriamujeme pozornosť na farebnosť jesennej prírody. Vedeť deti k chápaniu a vnímaniu významu prírody pre život ľudí rozprávaním zážitkov z prírody na základe vlastného pozorovania. Upriamujeme pozornosť na farebnú rozmanitosť jesene, tvorenie z rôznych prírodnín a hľadanie možností využitia ich farieb pre hru a zábavu. Realizujeme v spolupráci s rodičmi našu tradičnú „Tekvičkovú slávnosť“. Venujeme sa aj zberu úrody jej spracovaniu, uskladneniu, zaváraniu, poznávaniu, pomenovávaniu, pozorovaniu a porovnávaniu štruktúr ovocia a zeleniny. Realizujeme krátkodobé pozorovania zmien počasia, upevňujeme poznatky o časovej postupnosti, zmenách počasia, určovaní dňa, mesiaca, ročného obdobia, tvorbe kalendára počasia, hľadaní vzťahov v prírodných úkazoch: búrka, blesky, dúha, dážď, vietor,... Pripomíname si v mesiaci október aj „Úctu k starším“ a to krátkym vystúpením pre starých rodičov.

Boľko u tety doktorky

Vysvetľujeme potrebu a dôležitosť konzumácie ovocia a zeleniny a jej význam pre človeka, čím nadväzujeme k pozitívnemu postoju ku konzumácii zdravých potravín, k správnym stravovacím návykom, pričom si deti osvojujú schopnosť správneho výberu a odmietnutie potravín alebo nápojov nevhodných pre deti, najmä však sladkostí od neznámych osôb. Následne poznávame časti ľudského tela, pomenovaním najmä jeho viditeľných častí a definovaním, čo človek potrebuje pre život na zemi. Aplikujeme poznatky o svojom tele pri zobrazovaní a vytváraní ľudskej postavy, poznaním niektorej ich funkcie a utváraním elementárnych predstáv o niektorých vnútorných orgánoch, čím získajú deti schopnosť rozlišovať aktuálne telesné pocity, ktoré signalizujú stav zdravia a choroby. Bábky „Vnímajkovia“ (handikepované postavičky) pomáhajú deťom vnímať výnimočnosť, originalitu, odlišnosť a inakosť každého človeka, utvárajú v nich empatiu a ukazujú nám, že inakosť je prirodzená a netreba sa jej báť. Diskutujeme aj o zásadách ochrany zdravia a hygienických návykoch, dôležitosti návštevy lekára, pričom vedíme deti k pozitívnemu vnímaniu

lekárskej starostlivosti a predovšetkým k utváraniu elementárnej predstavy o hodnote svojho zdravia a zdravia iných.

Po stopách zvierat

Deti vedíme k ochrane živočíšnej ríše, k starostlivosti o voľne žijúce zvieratá a vtáčky, pričom rozlišujú lesné zvieratá, niektoré druhy vtákov, opisujú ich spôsob života, prípravu zvierat na zimný spánok.

Vedíme deti k pozitívnemu vzťahu k prírode, k ochrane prírody, čím nadobúdajú pozitívne emócie.

Vzdelávacie štandardy

Jazyk a komunikácia	<i>Úplne voliteľné učiteľkou. (Učiteľky dodržiavajú postupnosť výkonových štandardov v jednotlivých podoblastiach).</i>
Matematika a práca s informáciami	<i>Úplne voliteľné učiteľkou. (Učiteľky dodržiavajú postupnosť výkonových štandardov v jednotlivých podoblastiach).</i>
Človek a príroda	1 Vnímanie prírody • Odlišuje živé od neživých súčastí prírody. • Vymenuje ročné obdobia. • Identifikuje prvky počasia a realizuje krátkodobé pozorovania zmien v počasí. 2 Rastliny • Identifikuje rôznorodosť rastlinnej ríše. • Uvedie potravinový a technický úžitok niektorých úžitkových rastlín a húb. • Rozpozná vybrané poľnohospodárske rastliny. • Rozpozná rôzne druhy ovocia a zeleniny a uvedomí si význam ich konzumácie pre správnu životosprávu. 3 Živočíchy • Identifikuje niektoré životné prejavy živočíchov. • Rozpoznáva mláďatá vybraných živočíšnych druhov a pomenúva ich. • Identifikuje rôznorodosť spôsobu života živočíchov. 4 Človek • Opíše ľudské telo v základných anatomických kategóriách. • Opíše základné fyziologické funkcie ľudského tela – dýchanie, trávenie, pohyb, krvný obeh, zmyslové vnímanie. 5 Neživá príroda • Uvedie príklady javov, v ktorých je možné vnímať prítomnosť vzduchu.

Človek a spoločnosť	2 Orientácia v okolí • Opisuje interiér a exteriér materskej školy alebo inej známej budovy. • Opisuje známe trasy na základe orientačných bodov. 4 Geografia a okolie • Pri opise krajiny používa pojmy ako vrch, les, pole, lúka, potok, rieka, jazero, rybník. <i>Ostatné výkonové štandardy voliteľné učiteľkou.</i>
Človek a svet práce	4 Technológie výroby • Identifikuje suroviny potrebné na prípravu niektorých vybraných bežne používaných výrobkov. <i>Ostatné výkonové štandardy voliteľné učiteľkou.</i>
Umenie a kultúra	1 Hudobná výchova <i>Výkonové štandardy úplne voliteľné učiteľkou.</i>
	2 Výtvarná výchova <i>Výkonové štandardy úplne voliteľné učiteľkou.</i>
Zdravie a pohyb	1 Zdravie a zdravý životný štýl • Identifikuje typické znaky ochorenia a zdravia. • Uvádza príklady zdravej a nezdravej výživy. • Opíše jednoduchú prevenciu prenesenia infekčného ochorenia (napr. nekýcham na druhého) a vzniku zubného kazu (čistím si zuby). <i>Ostatné výkonové štandardy voliteľné učiteľkou.</i>
Odporúčané témy týždňov	
✓ Vitaj v MŠ ✓ Ja a môj kamarát ✓ Kto sa o nás stará v škôlke ✓ Maľovala pani jeseň ✓ Gaštanko a jeho kamaráti ✓ Čarovná záhrada ✓ Trpaslíčkovia- počasíčkovia ✓ Babka, dedko, ľúbim Vás ✓ Moje telo ✓ V zdravom tele, zdravý duch ✓ Potulky lesom (lesné zvieratá) ✓ Vtáčik štebotáčík	
Odporúčané stratégie výchovno vzdelávacej činnosti	
➤ hry na rozvoj zmyslov ➤ hry na sebapoznávanie a sebauvedomovanie ➤ hry na utváranie triedneho spoločenstva ➤ tvorba pravidiel triedy	

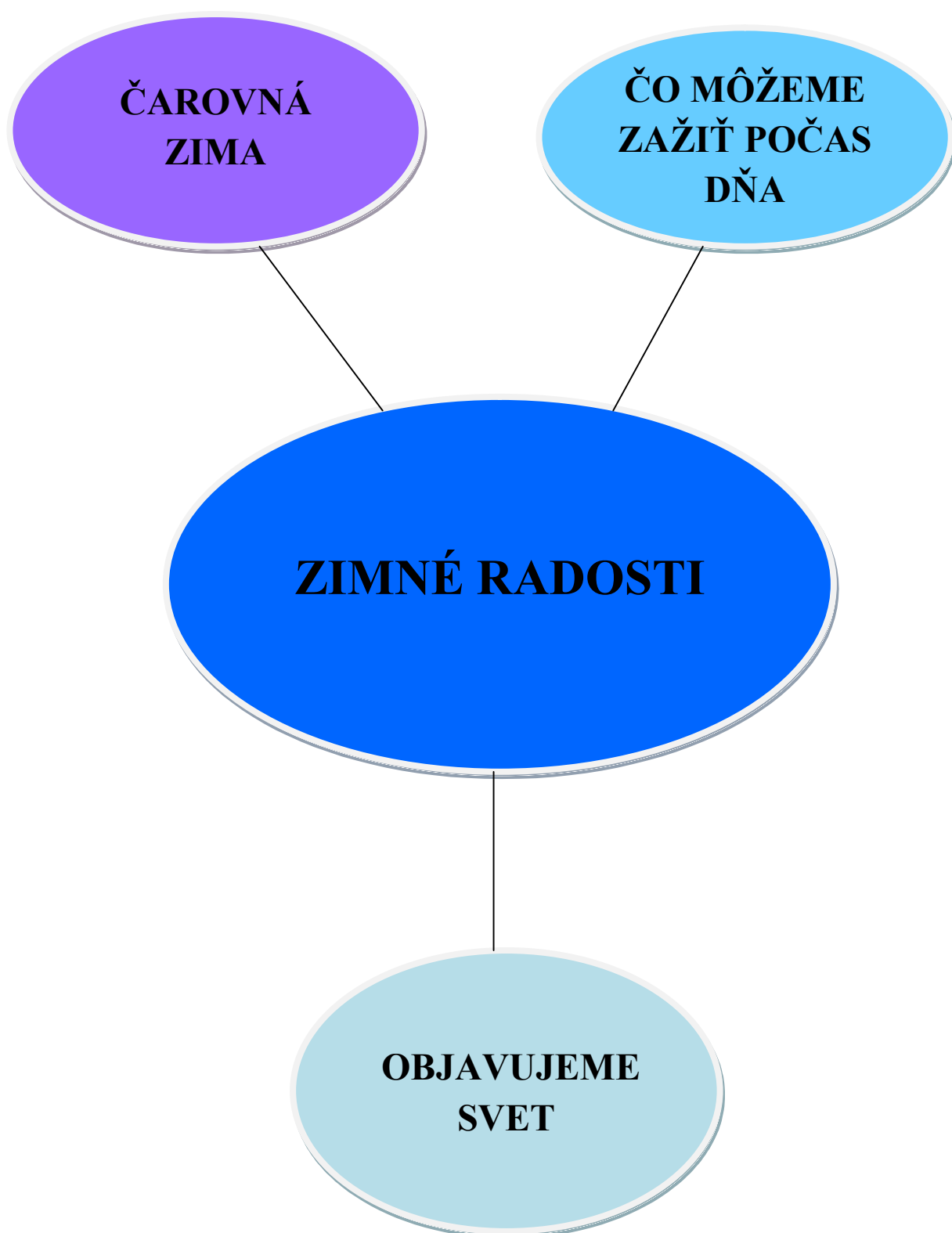
- tvorenie z prírodnín
- pop art
- výroba nátierok, ovocných a zeleninových šalátov
- manipulácia s náradím na školskom dvore (hrabanie, zametanie....)
- výroba krmidiel pre vtáčiky
- frotáž

Ostatné stratégie sa neviažu na obsahový celok, sú využívané priebežne počas celého roka a sú uvedené samostatne na konci časti Obsahové celky.

Odporúčané učebné zdroje

- metodický materiál a bábky vnímajkovia
- figúrky - handicappet
- Elarin – ročné obdobia, mesiace, počasie, ovocie, zelenina, základné potraviny, lesné zvieratá
- Didaktické pomôcky ľudské telo: kartónová postava, látkové a plastové vnútorné orgány, puzzle, penová kostra, potravinová pyramída - kuchár, pexeso,
- Obrázkový materiál: u lekára, moje telo, hygiena, zdravá výživa
- Didaktické pomôcky les: drevené a plastové zvieratá, pečiatky, stopy, puzzle, skladačky, frotáž – zvieratá, stopy, vtáky

Ostatné učebné zdroje sa neviažu na obsahový celok, sú využívané priebežne počas celého roka a sú uvedené samostatne na konci časti Obsahové celky.

4.2 Zimné radosti

CHARAKTERISTIKA OBSAHOVÉHO CELKU

Obsahový celok „**Zimné radosti**“ obsahuje tri tematické celky:

- ✓ Čarovná zima
- ✓ Čo môžeme zažiť počas dňa
- ✓ Objavujeme svet

Čarovná zima

Približujeme deťom zimné ročné obdobie, jeho charakteristické znaky prostredníctvom rôznych aktivít a hier, pozorovaním zmien v prírode. U detí budujeme pozitívny vzťah k pohybu na čerstvom vzduchu v chladnejšom počasí prostredníctvom hier so snehom a zimných športov, oboznamujeme deti so zimnými olympijskými hrami a tradičnými zimnými športmi.

V čase Adventu u detí budujeme systém hodnôt spojených s hodnotami a tradíciami našej kultúry i vlastnej rodiny a prostredníctvom nich si uvedomovať vlastnú identitu s rešpektovaním identity iných ľudí. Všetky aktivity s deťmi smerujeme k spoločnému zážitku a nesú sa vo sviatočnej atmosfére a duchu Vianoc s citovou zaangažovanosťou prežívať sviatky pokoja, radosti a rodinnej pohody. Snažíme sa deti viesť na život v spoločnosti v duchu porozumenia, tolerance a priateľstva.

Čo môžeme zažiť počas dňa

Deti oboznamujeme s činnosťami, ktoré tvoria režim dňa doma a v materskej škole. Rozprávame sa o povinnostiach v rámci dňa, o meraní času hodinami a kalendárom, používame pojmy vyjadrujúce časové súvislosti.

Zameriavame sa na prežívanie radosti, uspokojenia a vytvárania karnevalových masiek, oboznamovanie sa s tradičnými umeleckými remeslami i súčasnými povolaniami. Vedíme deti k vnímaniu rôznorodosti povolání a ich významu pre spoločnosť.

Na základe pozorovania a aktívnej účasti na karnevale a fašiangových sprievodoch u detí utvárame predstavy o regionálnych ľudových tradíciách a zvykoch.

Vytvárame priestor pre sebaujedenie dieťaťa prostredníctvom rôznych foriem umenia, pričom deti vedíme k uvedomovaniu si jeho vlastného tvorivého potenciálu.

Objavujeme svet

Našou snahou je zamerať pozornosť detí na skúmanie vlastností predmetov a pokúšať sa ich triediť podľa materiálov, z ktorých sú vyrobené, zamýšľať sa nad ich použitím. Vedíme deti k rozvoju recyklačných spôsobilostí, k triedeniu odpadu, k vyrábaniu nových výrobkov z odpadového materiálu, pričom utvárame u detí pozitívny postoj k ochrane životného prostredia. Prostredníctvom rôznych hier a aktivít podporujeme u detí prirodzenú detskú zvedavosť pri skúmaní a bádaní prírodných javov, živej a neživej prírody.

Vesmír približujeme ako tajuplnú, pestrú, zaujímavú a zároveň poznateľnú sféru poznania dieťaťa, ktoré je jeho súčasťou a zároveň pozorovateľom. Deti poznávajú na našu Zem ako súčasť vesmíru a ako jedno z vesmírnych telies. Vďaka knihe Kozmo a jeho dobrodružstvá spoznávajú nových priateľov, nové planéty, prostredníctvom príbehov deti vedíme k rozlišovaniu vhodného a nevhodného správania.

Vzdelávacie štandardy	
Jazyk a komunikácia	<i>Úplne voliteľné učiteľkou. (Učiteľky dodržiavajú postupnosť výkonových štandardov v jednotlivých podoblastiach).</i>
Matematika a práca s informáciami	<i>Úplne voliteľné učiteľkou. (Učiteľky dodržiavajú postupnosť výkonových štandardov v jednotlivých podoblastiach).</i>
Človek a príroda	1 Vnímanie prírody - Rozpráva o prírodných reáliách známeho okolia. - Triedi prírodné reálie podľa rôznych identifikovaných znakov. - Odlisuje živé od neživých súčastí prírody. - Vymenuje ročné obdobia. 5 Neživá príroda - Uvedie príklady javov, v ktorých je možné vnímať prítomnosť vzduchu. - Opíše zem ako súčasť vesmíru. 6 Prírodné javy - Opíše vybrané prírodné javy a podmienky zmeny ich fungovania na základe vlastného pozorovania a skúmania (svetlo a tieň, teplo a horenie, topenie a tuhnutie, vyparovanie, rozpúšťanie, zvuk, sila a pohyb).
Človek a spoločnosť	5 História okolia Uvedie príklad tradičnej regionálnej kultúry podľa miestnych podmienok. <i>Ostatné výkonové štandardy voliteľné učiteľkou.</i>
Človek a svet práce	1 Materiály a ich vlastnosti - Vymenúva rôzne prírodné materiály (napr. kameň, drevo, uhlie, slama, šúpolie, perie, vlna a pod.). - Opisuje predmety a ich rôzne vlastnosti. 5 Remeslá a profesie - Pozná niektoré tradičné remeslá. - Pozná základnú pracovnú náplň vybraných profesií (napr. lekár, šofér, učiteľ, policajt). <i>Ostatné výkonové štandardy voliteľné učiteľkou.</i>
Umenie	1 Hudobná výchova <i>Výkonové štandardy úplne voliteľné učiteľkou.</i>

a kultúra	2 Výtvarná výchova <i>Výkonové štandardy úplne voliteľné učiteľkou.</i>
Zdravie a pohyb	1 Zdravie a zdravý životný štýl • Uvádza, prečo je pohyb dôležitý pre zdravie človeka. • Má správne držanie tela v stoji a v sede. • Identifikuje typické znaky ochorenia a zdravia. • Identifikuje zdravie ohrozujúce situácie.
Odporúčané témy týždňov	
✓ Pani zima ✓ Od Lucie Do Vianoc ✓ Vianočné čaro ✓ Zimné športy a radovánky ✓ Od rána do večera ✓ Remeslá a povolania ✓ Fašiangy - Turíce ✓ Predmety a ich vlastnosti ✓ Hókusy - pókusy ✓ Vesmírne tajomstvá	
Odporúčané stratégie výchovno -vzdelávacej činnosti	
➤ pečenie, varenie, zdobenie (Vianoce, Fašiangy) ➤ výroba vianočných ozdôb ➤ príprava vianočnej besiedky ➤ bádanie, pokusy, experimentovanie, pozorovanie <i>Ostatné stratégie sa neviažu na obsahový celok, sú využívané priebežne počas celého roka a sú uvedené samostatne na konci časti Obsahové celky.</i>	
Odporúčané učebné zdroje	
➤ záznamové hárky na bádateľské aktivity ➤ bádateľské sety, electronic blocks, magnetizmus, meranie objemu, váhy ➤ glóbusy, model solar system, set detektor kovu, super magnet ➤ Elarin – ročné obdobia, vesmír, režim dňa, povolania a remeslá ➤ Didaktické pomôcky – vesmír, slnečná sústava, magnetické a látkové planéty ➤ Počítačové hry – čím budem ➤ Tkáčske stroje, minidielničky ➤ Kozmo a jeho dobrodružstvá <i>Ostatné učebné zdroje sa neviažu na obsahový celok, sú využívané priebežne počas celého roka a sú uvedené samostatne na konci časti Obsahové celky.</i>	

4.3 Jarné prebúdžanie

CHARAKTERISTIKA OBSAHOVÉHO CELKU

Obsahový celok „*Jarné prebúdžanie*“ pozostáva zo štyroch tematických celkov:

- ✓ Jar k nám prišla
- ✓ Zvierací kamaráti
- ✓ Cestou necestou
- ✓ Ja a môj domov

Jar k nám prišla

Prvý jarný mesiac marec je mesiacom knihy, kde poukazujeme na dôležitosť knihy ako zdroja a prameňa poznania, múdrosti, zábavy a poučenia.

Tematický celok nás zavedie aj do ročného obdobia Jar, v ktorom upriamujeme pozornosť detí na premeny prírody pod vplyvom postupného otepľovania a tak prostredníctvom priameho pozorovania, zážitku, skúmania, experimentovania ich vedieme k porozumeniu prírodných procesov a javov. Deti sa oboznámia s rôznymi semienkami, s procesom sadenia, klíčenia, pozorujú ich rast a zároveň spoznávajú rôzne druhy jarných kvetov, liečivých rastlín ich ovoniavaním a hľadaním spoločných a rozdielnych znakov. Všímať si les ako dôležitú súčasť prírody poskytuje široké možnosti posilňovania ochranárskych postojov k prírode a spoluzodpovednosti za kvalitu životného prostredia. Deti poznávajú stromy, kríky, ich využitie a utvárajú si emocionálne bohatý vzťah k prírode a jej dôležitosti pre život človeka.

Zameriavame sa na obdobie veľkonočných sviatkov, ktoré sú spojené s prebúdžajúcou sa jarou a ľudovými tradíciami nášho regiónu, pričom vedieme deti k poznaniu tradícií našej kultúry, k poznaniu a tolerancii iných kultúr.

Zvierací kamaráti

Deti oboznamujeme s rôznymi druhmi domácich, hospodárskych zvierat a ich mláďat, ich príbytkami na hospodárskom dvore, starostlivosťou o ne a úžitkom, ktoré tieto zvieratá poskytujú človeku. Prostredníctvom rôznych námetových hier pri rybníku, na vodníka deťom približujeme život zvierat žijúcich pri vode a vo vode.

Cestou necestou

Poznávame, rozlišujeme, priradujeme, triedime dopravné prostriedky podľa miesta pohybu a zdôvodňujeme význam dodržiavania pravidiel cestnej premávky. Deti spoznávajú základné dopravné značky pre chodcov, cyklistov, korčuliarov, kolobežkárov a s pomocou námetových hier sa oboznamujú s rôznymi dopravnými situáciami. Upriamujeme pozornosť na spoznávanie záchranných zložiek a poskytnutie prvej pomoci pri dopravnej nehode, pričom zdôrazňujeme dôležitosť používania ochranných a reflexných prvkov.

Ja a môj domov

Tematická celok Ja a môj domov je zameraný na rozvíjanie povedomia detí o širšom a užšom priestore obývanom človekom. Národnú spolupatričnosť podporujeme poznávacími aktivitami prezentujúcimi symboly, krásy, históriu Slovenska. Poznávame Tekovský región, jeho kultúrne dedičstvo, i mesto Levice ako svoj domov, ale aj jeho históriu a súčasnosť.

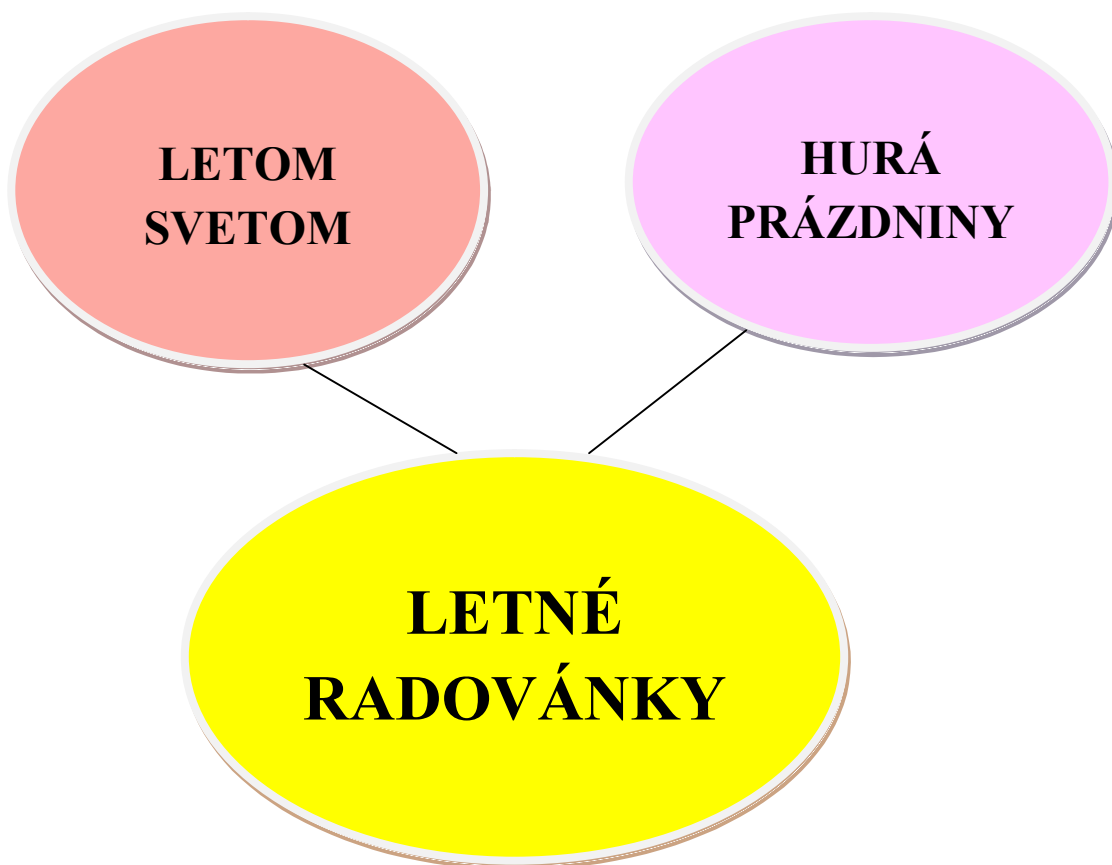
Deti postupne poznávajú štruktúru rodiny, rozlišujú jednotlivých členov rodiny a orientáciu v príbuzenských vzťahoch (napr. kto patrí do rodiny, uvedomujú si najbližších členov rodiny a ich starostlivosť, čo znamenajú rodičia, súrodenci, starí

rodičia a rozlišujú ich vzájomné vzťahy, utvárajú si elementárne predstavy o narodení dieťaťa). Intuitívne vedia, že rodina je miestom istoty, bezpečia a lásky, uvedomujú si a oceňujú hodnotu lásky rodičov k dieťaťu i opačne. Chápu, čo pre nich znamenajú rodičia, napodobňujú ich, rozprávajú o nich, vedia zdôvodniť význam obdarovania najbližších, aktívne sa zapájajú do príprav osláv sviatku „Dňa rodiny“, pričom využívajú rôzne pracovné techniky, prejavujú zručnosť a praktickú tvorivosť.

Vzdelávacie štandardy	
Jazyk a komunikácia	<i>Úplne voliteľné učiteľkou. (Učiteľky dodržiavajú postupnosť výkonových štandardov v jednotlivých podoblastiach).</i>
Matematika a práca s informáciami	<i>Úplne voliteľné učiteľkou. (Učiteľky dodržiavajú postupnosť výkonových štandardov v jednotlivých podoblastiach).</i>
Človek a príroda	1 Vnímanie prírody - Vymenuje ročné obdobia. - Uvedomuje si zmeny v prírode počas roka. 2 Rastliny - Identifikuje rôznorodosť rastlinnej ríše. - Uvedie niektoré životné prejavy rastlín. - Opíše podmienky zabezpečujúce klíčenie a rast rastliny. 3 Živočích - Identifikuje rôznorodosť živočíšnej ríše. - Vie, že rôzne druhy živočíchov vyžadujú pre svoj život rôzne druhy potravy. - Rozpoznáva mláďatá vybraných živočíšnych druhov a pomenúva ich. - Opíše spôsoby starostlivosti o niektoré živočích. - Identifikuje rôznorodosť spôsobu života živočíchov. 5 Neživá príroda - Uvedie príklady, kde sa v prírode nachádza voda. - Pozná význam vody pre rastliny, živočích a človeka. - Uvedie príklady javov, v ktorých je možné vnímať prítomnosť vzduchu. 6 Prírodné javy - Opíše vybrané prírodné javy a podmienky zmeny ich fungovania na základe vlastného pozorovania a skúmania (svetlo a tieň, teplo a horenie, topenie a tuhnutie, vyparovanie, rozpúšťanie, zvuk, sila a pohyb).
	2 Orientácia v okolí Uvedie adresu svojho bydliska.

Človek a spoločnosť	• Pozná verejné inštitúcie a služby vo svojom okolí a účel, na ktorý slúžia (napr. obchod, polícia, pošta, lekárska ambulancia a iné podľa lokálnych podmienok). 3 Dopravná výchova • Pozná nebezpečenstvá súvisiace s cestnou premávkou. • Pozná a dodržiava základné pravidlá správania účastníkov cestnej premávky týkajúce sa chodcov. • Pozná a dodržiava základné pravidlá správania účastníkov cestnej premávky týkajúce sa cyklistov, kolobežkárov, korčuliarov. • Pozná a dodržiava základné pravidlá správania v úlohe cestujúceho v hromadnej doprave a v úlohe spolujazdca. • Pozná rôzne druhy dopravných prostriedkov. • Pozná význam vybraných dopravných značiek. 4 Geografia okolia • Pri opise krajiny používa pojmy ako vrch, les, pole, lúka, potok, rieka, jazero, rybník. • Pozná najznámejšie prírodné krásy regiónu, napr. rieku, ktorá preteká cez daný región, pohorie či vodnú plochu. • Pozná najznámejšie prírodné krásy našej vlasti, napr. Vysoké Tatry alebo Dunaj. 5 História okolia • Vymenuje niektoré historicky významné lokálne objekty, napr. hrad, zámok. / 115 • Uvedie príklad tradičnej regionálnej kultúry podľa miestnych podmienok. / 116 6 Národné povedomie • Rozpozná štátne symboly Slovenskej republiky – zástava, hymna. / 117 • Pozná významné dominanty hlavného mesta Bratislavy, napr. Bratislavský hrad, rieku Dunaj. / 118 7 Ľudia v blízkom a širšom okolí • Vymenuje členov blízkej rodiny, identifikuje príbuzenské vzťahy v blízkej rodine.
Človek a svet práce	<i>Výkonové štandardy úplne voliteľné učiteľkou.</i>
Umenie a kultúra	1 Hudobná výchova <i>Výkonové štandardy úplne voliteľné učiteľkou.</i> 2 Výtvarná výchova <i>Výkonové štandardy úplne voliteľné učiteľkou.</i>

Zdravie a pohyb	1 Zdravie a zdravý životný štýl • Identifikuje zdravie ohrozujúce situácie. <i>Ostatné výkonové štandardy voliteľné učiteľkou.</i>
Odporúčané témy týždňov	
✓ Pani jar a Veľká noc ✓ V krajine rozprávok ✓ Čo povedalo semienko ✓ Na tom našom dvore ✓ Vodníkové tajomstvá ✓ Ako chrániť les (stromy a kríky) ✓ Moja rodina ✓ Slovensko je moja vlasť ✓ Moje mesto ✓ Od Tekova vietor veje ✓ Panáčik Dopraváčik ✓ Bezpečne na ceste	
Odporúčané stratégie výchovno vzdelávacej činnosti	
➤ maľovanie, ozdobovanie, tvorenie a výroba veľkonočných ozdôb a produktov ➤ reprodukovanie obrázkového divadielka – Kamišibaj, dramatizovanie, hra s maňuškami ➤ sadenie, polievanie, starostlivosť o rastliny ➤ návšteva knižnice ➤ vystúpenie ku dňu rodiny, otvorené hodiny ➤ návšteva MsÚ Levice, Synagógy, Tekovského múzea, Levického hradu ➤ hry na dopravné situácie <i>Ostatné stratégie sa neviažu na obsahový celok, sú využívané priebežne počas celého roka a sú uvedené samostatne na konci časti Obsahové celky.</i>	
Odporúčané učebné zdroje	
➤ Elarin – v dome a okolo domu, rodina, domáce a hospodárske zvieratá, ročné obdobia, dopravné prostriedky ➤ divadielko Kamišibaj ➤ divadelné paravány, maňušky, prstové bábky ➤ čiapky zvierat, kostýmy: Červená čiapočka, O veľkej repe ➤ vývojové štádiá žaby ➤ didaktický materiál Levice: listina, propagačný materiál, kniha Levice, bábika v tekovskom kroji ➤ varenie a príprava národného jedla (bryndzové halušky) ➤ počítačová hra – dopravná výchova ➤ didaktické pomôcky doprava: gumené cesty, prechody pre chodcov, dopravné značky, semafor, kolobežky, odrážadlá <i>Ostatné učebné zdroje sa neviažu na obsahový celok, sú využívané priebežne počas celého roka a sú uvedené samostatne na konci časti Obsahové celky.</i>	

4.4 Letné radovánky

CHARAKTERISTIKA OBSAHOVÉHO CELKU	
Obsahový celok „<i>Letné radovánky</i>“ pozostáva z nasledovných tematických celkov: ✓ Letom svetom ✓ Hurá na prázdniny Letom svetom Prostredníctvom „Vnímajkov“ zameriavame pozornosť detí na chápanie a tolerovanie ľudí s odlišnosťami kultúrnymi, rasovými, telesnými a iným handicapom, ich vnímanie ako prirodzeného javu v národnom aj medzinárodnom kontexte. Vedeť s deťmi rozhovor o právach dieťaťa a že každé dieťa na svete má pociťovať lásku, šťastie, má mať domov a prežívať šťastné detstvo. Spolu s deťmi oslavujeme ich sviatok MDD. Deti si utvárajú elementárne predstavy o hmyze žijúceho v našom okolí, poznávajú ho, pomenúvajú, pozorujú. Prostredníctvom besied so včelárom spoznávajú úžitok včely a jej produktov pre zdravie človeka a zároveň nadobúdajú vedomosti ako podať prvú pomoc pri uštipnutí hmyzom. Hurá na prázdniny Blížiac sa dovolenkové obdobie poskytuje zaujímavý pohľad na vzdialené krajiny, cestovanie, dovolenky, prostredníctvom čoho si deti rozširujú poznanie o rôznych kútoch sveta, exotických zvieratách žijúcich napr. v púšti, v pralese, v mori, v oceáne a inde. Deti sa tešia na nové zážitky a dobrodružstvá počas letných prázdnin a zároveň sa lúčia so svojimi kamarátmi, pani učiteľkami a s celou škôlkou.	
Vzdelávacie štandardy	
Jazyk a komunikácia	Úplne voliteľné učiteľkou. (Učiteľky dodržiavajú postupnosť výkonových štandardov v jednotlivých podoblastiach).
Matematika a práca s informáciami	Úplne voliteľné učiteľkou. (Učiteľky dodržiavajú postupnosť výkonových štandardov v jednotlivých podoblastiach).
Človek a príroda	1 Vnímanie prírody • Vymenuje ročné obdobia. 3 Živočíchy • Na základe pozorovania identifikuje rozdiely medzi živočíchmi v spôsobe ich pohybu. • Vie, že rôzne druhy živočíchov vyžadujú pre svoj život rôzne druhy potravy. 5 Neživá príroda • Uvedie príklady, kde sa v prírode nachádza voda. • Pozná význam vody pre rastliny, živočíchy a človeka.

Človek a spoločnosť	<i>Výkonové štandardy úplne voliteľné učiteľkou.</i>
Človek a svet práce	<i>Výkonové štandardy úplne voliteľné učiteľkou.</i>
Umenie a kultúra	1 Hudobná výchova <i>Výkonové štandardy úplne voliteľné učiteľkou.</i>
	2 Výtvarná výchova <i>Výkonové štandardy úplne voliteľné učiteľkou.</i>
Zdravie a pohyb	<i>Výkonové štandardy úplne voliteľné učiteľkou.</i>
Odporúčané témy týždňov	
✓ Deti sveta ✓ Včielka Maja a jej kamaráti ✓ Exotické zvieratá ✓ Rozlúčka s kamarátmi	
Odporúčané stratégie výchovno vzdelávacej činnosti	
➤ oslava MDD: súťaženie, hry, zábava ➤ turistická vychádzka ➤ noc v MŠ – tematicky vedený deň aj noc, hľadanie pokladu, súťaživé hry, discotéka ➤ stavanie domčekov pre hmyz <i>Ostatné stratégie sa neviažu na obsahový celok, sú využívané priebežne počas celého roka a sú uvedené samostatne na konci časti Obsahové celky.</i>	
Odporúčané učebné zdroje	
➤ glóbus ➤ metodický materiál a bábky vnímajkovia ➤ figúrky – handicappet ➤ obrázkový materiál: Deti sveta, Včielka kde letíš ➤ vývojové štádiá hmyzu ➤ plastové zvieratá: hmyz, exotické ➤ Elarin hmyz, exotické zvieratá ➤ čiapky exotické zvieratá <i>Ostatné učebné zdroje sa neviažu na obsahový celok, sú využívané priebežne počas celého roka a sú uvedené samostatne na konci časti Obsahové celky.</i>	

4.5 Vzdelávacie štandardy neviazané na obsahové celky

VZDELÁVACIE ŠTANDARDY NEVIAZANÉ NA OBSAHOVÉ CELKY	
Vzdelávacie štandardy neviazané na obsahové celky si volí učiteľka a vyberá ich na základe práve prebiehajúcich potrieb dieťaťa, čím apeluje na jeho aktuálne rozvojové potreby. Zároveň učiteľka prihliada na prirodzené detské situácie vzniknuté detskou zvedavosťou.	
Jazyk a komunikácia	1 Hovorená reč
	1.2 Artikulácia a výslovnosť
	Vyslovuje správne, zreteľne a plynule všetky hlásky a hláskové skupiny.
	1.3 Gramatická správnosť a spisovnosť
	- Formuluje gramaticky správne jednoduché rozvité vety a súvetia. - Rozumie spisovnej podobe jazyka.
	2 Písaná reč
	2.1 Chápanie obsahu, významu a funkcií písanej reči
	2.1.1 Poznávanie funkcií písanej reči
	Dokáže jednoducho vysvetliť, prečo je písaná reč dôležitá a uvedie jednoduché príklady.
	2.1.2 Porozumenie explicitného významu textu – slovná zásoba
	- Vlastnými slovami vysvetlí význam slov, ktoré pozná (napr. opisom, použitím synonymických výrazov, aj negatívnym vymedzením, teda použitím antonym a i.). - Odpovedá na otázky vyplývajúce z textu (napr. udalostí, deja, faktov, informácií a i.). - Reprodukuje stručne obsah prečítaného textu.
	2.1.3 Porozumenie implicitného významu textu
	- Odpovedá na otázky nad rámec doslovného významu textu a dokáže predvídať dej, domýšľať (dedukovať) obsah, aplikovať informácie z textu v prenesených situáciách a pod. - Uvažuje nad informáciami prezentovanými prostredníctvom informačno-komunikačných technológií, porovnáva ich s vlastnou skúsenosťou a s tým, čo vie z iných zdrojov. - Obsahy a zážitky z čítania vyjadruje vo výtvarných činnostiach. - Obsahy a zážitky z čítania vyjadruje v dramatických a hudobno-pohybových činnostiach.
	2.1.4 Znalosť žánrov a jazykových prostriedkov písanej reči
	Vníma a vie primerane vysvetliť rozdiel medzi poéziou (básničkou) a prozaickými žánrami.

	• Vie primerane vysvetliť rozdiel medzi fiktívnymi a skutočnými príbehmi zo života. • Predvída udalosti deja, zápletku, záver príbehu a opiera sa pri tom o poznanie štruktúry rozprávok, príbehov pre deti a bájok. • Dokáže vysvetliť prenesený (symbolický) význam jednoduchých slovných spojení. 2.2 Chápanie formálnych charakteristík písanej reči 2.2.1 Koncept tlače a znalosť knižných konvencií • Na základe ilustrácie rozpráva vlastný jednoduchý príbeh. • Pri činnostiach s knihou rozumie a aktívne (v primeraných ekvivalentoch) používa výrazy ako autor, kniha, strana, spisovateľ. • Používa knihu správnym spôsobom. • Identifikuje niektoré písmená abecedy. 2.2.2 Fonologické procesy a fonologické uvedomovanie • Sprevádza spievanie piesne alebo recitáciu krátkeho literárneho útvaru rytmickým sprievodom. • Rozhodne, či sa dve slová rýmujú. • Rozčlení zvolené slová na slabiky. • Vyčlení začiatočnú hlásku slova. 2.2.3 Grafomotorické predpoklady písania • Kreslí grafomotorické prvky vyžadujúce pohyby dlane a prstov. • Kreslí grafomotorické prvky vyžadujúce pohyb zápästia. • Pri kreslení a grafomotorických činnostiach sedí vzpriamene, vzdialenosť očí od podložky je primeraná. • Pri kreslení a grafomotorických činnostiach drží ceruzku správnym spôsobom a vyvíja primeranú intenzitu tlaku na podložku.
Matematika a práca s informáciami	1 Čísla a vzťahy • Vymenuje čísla od 1 do 10 tak, ako idú za sebou. • V obore od 1 do 10 pokračuje od náhodného čísla v numerickej postupnosti po číslo 10. • V obore do 10 určí počítaním po jednej počet predmetov v skupine. • V obore do 10 vytvorí skupinu predpísaných predmetov s určeným počtom a zo skupiny predmetov oddelí skupinu s určeným počtom. • V obore do 6 pomocou hmatu alebo sluchu určí počet predmetov v skupine a vytvorí skupinu predmetov s určeným počtom. • Pridá ku skupine a odoberie zo skupiny skupinu s daným počtom • Pomocou určovania počtu rieši kontextové úlohy s jednou

	operáciou, kde sa pridáva, odoberá, dáva spolu a rozdeľuje. • Pre dve skupiny určí, kde je viac, kde je menej alebo rovnako veľa predmetov podľa zisteného počtu v skupinách (do 10 prvkov v skupine). • Pre dve skupiny určí, kde je viac, kde je menej alebo rovnako veľa predmetov bez určovania ich počtu. • Bez zisťovania počtu predmetov manipuláciou rozdelí skupinku na 2 alebo 3 skupinky s rovnakým počtom. • Bez zisťovania počtu rozdelí (ak to ide) skupinku obrázkov na 2 skupinky s rovnakým počtom. 2 Geometria a meranie • Určí (označí) objekt na základe popisu polohy pomocou slov a slovných spojení hore, dole, vpredu, vzadu, nad, pod, pred, za, medzi, na (čom, kom), v (čom, kom), vpravo, vľavo, v rohu, v strede (miestnosti, obrázka ...). • Pomocou slov a slovných spojení hore, dole, vpredu, vzadu, nad, pod, pred, za, medzi, na (čom, kom), v (čom, kom), vpravo, vľavo, v rohu, v strede (miestnosti, obrázka ...) opíše polohu objektu, umiestni predmet podľa pokynov, dá pokyn na umiestnenie predmetu na určené miesto. • Pomocou slov a slovných spojení hore, dole, vpredu, vzadu, nad, pod, pred, za, medzi, na (čom, kom), v (čom, kom), vpravo, vľavo, v rohu, v strede (miestnosti, obrázka ...) dokreslí obrázok podľa pokynov, dá pokyn na dokreslenie obrázka na určené miesto. • Určí (aj len hmatom), pomenuje a vymodeluje guľu, kocku, valec. • Postaví stavbu z primeraného množstva (do 10) stavebnicových dielcov podľa predlohy, podľa pokynov, na danú tému. • V skupine útvarov identifikuje (aj hmatom) kruh, štvorec, obdĺžnik, trojuholník. • Približne nakreslí kruh, štvorec, obdĺžnik, trojuholník. • Poskladá z primeraného množstva útvarov obrázkov podľa predlohy, pokynov a na danú tému. • Nakreslí, rozlíši, vymodeluje a pomenuje rovnú a krivú čiaru. • Využíva čiarový pohyb na spájanie bodov do obrazcov, kreslenie obrysov či identifikáciu cesty v obrazci (v bludisku, na jednoduchšej mape). • Na základe pokynov daných pomocou symbolov ↓, ←, →, ↑ (alebo pomocou iných dohodnutých symbolov pre pohyb v štvorcovej sieti) sa dokáže pohybovať v štvorcovej sieti. • Odmeria vzdialenosť a určený rozmer predmetu (v skutočnosti, aj na obrázku) odhadom a pomocou určenej aj zvolenej neštandardnej jednotky (krok, dlaň, pomocný predmet). Výsledok merania vysloví počtom použitých jednotiek merania (v obore do 10). • Odhadom aj meraním porovná dva predmety podľa veľkosti
--	--

	určeného rozmeru (dĺžka, výška, šírka, hrúbka). Výsledok porovnania vysloví pomocou stupňovania prídavných mien (dlhší, kratší, širší, nižší, užší...). • Pri usporiadaní 3 predmetov určí predmet s najväčším zvoleným rozmerom. Túto skutočnosť vysloví pomocou slov s predponou naj (najdlhší, najkratší, najužší, najtenší ...). • Usporiada podľa veľkosti určeného rozmeru 3 až 4 predmety. • V usporiadanom rade určí objekt na základe slov prvý, druhý, tretí, štvrtý, posledný, predposledný, pred, za, hneď pred a hneď za. • Opíše polohu predmetov v usporiadanom rade a umiestni v ňom predmet podľa týchto pokynov. 3 Logika • Vytvorí (nakreslí) podľa daného vzoru (do 6 objektov) alebo pravidla jednoduchú postupnosť objektov. • Pokračuje vo vytvorenej postupnosti predmetov alebo nakreslenej postupnosti obrázkov. Predmety môžu byť celkom odlišné, alebo sa líšia iba farbou či veľkosťou. • Objaví a jednoducho opíše pravidlo postupnosti. • Rozhodne o pravdivosti (áno/nie, platí/neplatí) jednoduchých tvrdení. • Rozhodne, či daný objekt má/nemá danú vlastnosť. • Zo skupiny objektov vyberie všetky objekty s danou vlastnosťou (napr. farba, tvar, veľkosť, materiál a pod.). • Roztriedi objekty v skupine na základe určenej vlastnosti (napr. farba, tvar, veľkosť, materiál a pod.). • Vytvorí dvojicu objektov na základe danej logickej súvislosti. 4 Práca s informáciami • Ovláda základy práce s digitálnymi technológiami, vie ovládať digitálne hry či používať digitálne animované programy určené pre danú vekovú skupinu a pod. • Na niektorej z dostupných digitálnych pomôcok (podľa možností konkrétnej materskej školy), ktorá simuluje pravouhlý pohyb v štvorcovej sieti (po štvorčekoch aj po vrcholoch), vie pomocou tlačidiel prejsť určenú trasu a to aj s prekážkami, pri tom zbiera a ukladá určené predmety, dodržiava správne poradie činností. Naraz dokáže naplánovať až 4 kroky takejto cesty. • Na niektorej z dostupných digitálnych pomôcok (podľa možností konkrétnej materskej školy), vie kresliť, farebne vyplňať uzavreté plochy, vyberať a umiestňovať obrázky.
--	--

**Človek
a spoločnosť**

1 Orientácia v čase

- Opíše režim dňa.
- Plynule rozpráva o svojich záľubách aj povinnostiach.
- Správne používa pojmy včera, dnes a zajtra.
- Vie, koľko má rokov, pozná ročné obdobie, príp. aj mesiac svojho narodenia.
- Orientuje sa na elementárnej úrovni v časových vzťahoch dňa, týždňa, mesiaca a roka.

7 Ľudia v blízkom a širšom okolí

- Predstaví sa deťom i dospelým, oslovuje menom rovesníkov v triede, pozná mená učiteľiek v triede.
- Nadväzuje adekvátny sociálny kontakt (verbálny i neverbálny) s inými osobami – deťmi i dospelými.

8 Základy etikety

- Volí vhodný pozdrav vzhľadom na aktuálnu situáciu a odzdraví primerane situácii.
- Používa prosbu, poďakovanie, ospravedlnenie vzhľadom na aktuálnu situáciu.
- Rešpektuje dohodnuté pravidlá spoločensky prijateľného správania.
- Správa sa ohľaduplne k deťom i dospelým.

9 Ľudské vlastnosti a emócie

- Identifikuje pozitívne a negatívne ľudské vlastnosti.
- Spolupracuje v skupinovej činnosti na základe osobnostných predpokladov.
- Sústreď sa na činnosť na základe zapojenia vôľových vlastností.
- Dokončuje individuálnu alebo skupinovú činnosť.
- Vyjadruje pocity zo zážitku, vypočutej rozprávky alebo príbehu – pozitívne i negatívne.
- Reaguje spoločensky prijateľným spôsobom na aktuálne prejavy emócií – pozitívne i negatívne.
- Opíše aktuálne emócie.

10 Prosociálne správanie

- V dialógu vie vypočuť iných (deti i dospelých).
- Rozlišuje vhodné a nevhodné správanie.
- Požiada o pomoc, keď si to situácia vyžaduje a poďakuje za pomoc od druhých.
- Poskytne iným pomoc.
- Obdarí druhých.
- Podelí sa o veci.
- Ocení dobré skutky.
- Presadzuje sa v hre alebo v činnosti spoločensky prijateľným spôsobom.

	• Nenásilne rieši konflikt. • Odmieta nevhodné správanie. • Odmieta kontakt s neznámymi osobami. • Uvedomuje si na elementárnej úrovni dôsledky svojho správania. • Pozná na elementárnej úrovni svoje práva a splniteľné povinnosti.
Človek a svet práce	1 Materiály a ich vlastnosti • Vhodne využíva či spracúva materiály pri modelovaní objektov alebo výrobe jednoduchých nástrojov. 2 Konštruovanie • Chápe technický náčrt ako návod pre vytvorenie predmetu. • Podľa návrhu (schémy, náčrtu, predlohy) zhotoví daný predmet. • Pracuje podľa jednoduchého kresleného postupu. • Vytvorí jednoduchý výrobok a pomenuje jeho účel. • Jednoducho opíše postup zhotovenia vybraných výrobkov 3 Užívateľské zručnosti • Používa náradie a nástroje pri príprave, úprave predmetu alebo materiálu. • Manipuluje s drobnými predmetmi a rôznymi materiálmi. • Používa predmety dennej potreby v domácnosti a aj elementárne pracovné nástroje v dielni či záhrade.
Umenie a kultúra	1 Hudobná výchova 1.1 Rytmické činnosti • Vokálne rytmizuje riekanky rôzneho druhu v 2/4 aj v 3/4 takte. • Realizuje rytmičný sprievod k riekankám a piesňam. 1.2 Vokálne činnosti • Spieva piesne a riekanky. 1.3 Inštrumentálne činnosti • Využíva hudobné nástroje Orffovho inštrumentára na vyjadrenie charakteru, nálady piesne či skladby. • Zvláda jednoduché inštrumentálne sprievody k piesňam a riekankám. 1.4 Percepčné činnosti • Aktívne počúva hudobné skladby pre deti, piesne a spev učiteľky. • Vyjadruje zážitky z počúvanej hudby verbálne, pohybom alebo inými umeleckými výrazovými prostriedkami.

	1.5 Hudobno-pohybové činnosti • Vyjadri charakter piesní a hudby prirodzeným kultivovaným pohybom. • Využíva tanečné prvky v jednoduchých choreografiách. • Imituje pohyb v hudobno-pohybových hrách. 1.6 Hudobno-dramatické činnosti • Vyjadruje piesne, riekanky a hudobné skladby prostriedkami hudobnej dramatiky. 2 Výtvarná výchova 2.1 Výtvarné činnosti s tvarom na ploche • Skladá tvary a skladaním vytvorí novotvar (nové zobrazenie) a pomenuje ho. • Vystrihuje časti obrázkov. • Spája časti obrázkov lepením. • Dotvára tvary kresbou (maľbou) a pomenuje výsledok. • Dopĺňa (spresňuje) neurčitý tvar. 2.2 Výtvarné činnosti s tvarom v priestore • Modeluje tvary z mäkkej modelovacej hmoty. • Skladá, spája z rôznych materiálov priestorovú zostavu, pomenuje ju. 2.3 Výtvarné činnosti s farbou • Pomenuje základné a zmiešané farby. • Ovláda základy miešania farieb. • Ovláda niekoľko techník maľovania. • Farbami vyjadruje pocity. • Hravo experimentuje s farbami. 2.4 Spontánny výtvarný prejav • Výtvarne vyjadruje svoje predstavy o svete. • Kreslí postavu. • Používa rôzne maliarske nástroje. • Opíše obsah kresby. 2.5 Synestézia (medzizmyslové vnímanie) • Reaguje výtvarnými prostriedkami na zmyslové podnety. 2.6 Vnímanie umeleckých diel • Slovné opíše obraz, sochu, dizajn (predmet) a architektúru. • Reaguje výtvarnými prostriedkami na výtvarné dielo.
--	--

Zdravie a pohyb	1 Zdravie a zdravý životný štýl • Uvádza, prečo je pohyb dôležitý pre zdravie človeka. • Má správne držanie tela v stoji a v sede. 3 Pohyb a telesná zdatnosť • Vykoná tieto základné polohy a postoje podľa pokynov: stoj, drep, kľak, sed, ľah. • Ovláda správnu techniku chôdze a behu. • Ovláda skok znožmo a skok cez prekážku. • Ovláda rôzne techniky lezenia, plazenia a preliezania. • Manipuluje s náčiním: hádzanie, chytanie, podávanie, odrážanie, preskakovanie atď. • Ovláda tieto jednoduché akrobatické zručnosti: stoj na jednej nohe, obrat okolo výškovej osi. • Rytmicky správne využíva základné lokomočné pohyby a tanečné kroky na hudobný sprievod. • Dodržiava pravidlá v pohybových hrách. • Zvládne turistickú prechádzku.
----------------------------	---

4.6 Vzdelávacie štandardy bez potreby plánovania v cielených vzdelávacích aktivitách

VZDELÁVACIE ŠTANDARDY BEZ POTREBY PLÁNOVANIA V CIELENÝCH VZDELÁVACÍCH AKTIVITÁCH	
Jazyk a komunikácia	1 Hovorená reč 1.1 Komunikačné konvencie • Aktívne a spontánne nadväzuje rečový kontakt s inými osobami – deťmi i dospelými. • Reaguje na neverbálne signály (gestá, mimiku), udržuje očný kontakt, hlasnosť prejavu prispôsobuje situácii. • Používanie jazyka prispôsobuje sociálnym situáciám a vzťahom. • Pozná a dodržiava základné pravidlá vedenia dialógu
Zdravie a pohyb	2 Hygiena a sebaobslužné činnosti • Má osvojené základné hygienické návyky (použitie toalety a toaletného papiera, umývanie rúk po použití toalety, umývanie rúk pred jedlom a po zašpinení sa atď.). • Ovláda základné sebaobslužné činnosti. • Aktívne sa zúčastňuje na príprave stolovania (desiata, obed, olovrant), používa príbor a dodržiava čistotu pri stolovaní. • Udržiava poriadok vo svojom okolí.

4.7 Stratégie a metódy uplatňované počas realizácie každého obsahového celku

STRATÉGIE A METÓDY UPLATŇOVANÉ POČAS REALIZÁCIE KAŽDÉHO OBSAHOVÉHO CELKU

- námetové hry
- rolové hry
- dramatické hry
- hry rozvíjajúce tvorivosť
- grafomotorické hry a cvičenia
- pohybové, zdravotné a relaxačné cvičenia, PH
- prstové hry
- hry s maňuškami
- hudobné hry , HPH, vytlieskavanie, rytmizovanie, dychové, artikulačné, hlasové cvičenia, spievanie, počúvanie hudby, hranie na orffových a iných nástrojoch
- hry zamerané na citlivosť sluchu a sluchovú diferenciáciu
- konštruktívne hry (skladanie, konštruovanie, zostrojovanie, hra s dopravnými prostriedkami, manipulovanie)
- matematické hry (priradovanie, odoberanie, počítanie, usporadúvanie, určovanie polôh, analýza, syntéza)
- výtvarné činnosti (výtvarné vyjadrovanie predstáv, hry s farbou, modelovanie, kreslenie, maľovanie, skladanie, strihanie, otláčanie, obkresľovanie, lepenie, priestorové tvorenie)
- vychádzky a pozorovanie okolia
- prezeranie kníh a encyklopédií, počúvanie rozprávok a príbehov s porozumením
- tvorenie maľovaného čítania
- ranný kruh
- sebareflexia, sebareflexia prostredníctvom symbolického hodnotenia
- rozprávanie, hádanie, opisovanie, recitovanie,
- demonštrovanie učiteľkou
- tvorba príbehu, reprodukcia príbehu, spoločné čítanie
- artikulačné, rečové, sluchové a rytmické hry so slovami
- pojmové mapovanie
- bádateľské aktivity (deskriptívne, historické, experimentálne)
- porovnávacie, indukčné, deduktívne alebo analyticko - syntetické myšlienkové postupy riešenia úloh a problémov

- metódy podľa zdroja poznatkov: slovné, názorné, praktické
- metódy podľa typov edukačných procesov: výchovné, vzdelávacie, vycvičovacie
- metódy jazykového cvičenia:
 - fonetického cvičenia (predvádzanie – demonštrácia, napodobňovanie – imitácia, experimentovanie)
 - lexikálneho cvičenia (orientácia pomocou slov, objasňovania slov, porovnávania významu slov)
 - gramatického cvičenia (analogického napodobňovania, porovnávania,

kontrastného porovnávania

- metódy rečového cvičenia: rozhovor, beseda, dramatizácia, reprodukcia, rozprávanie podľa obrázkov, hádanky, opis predmetu, vymýšľanie príbehov a rozprávok, rozprávanie detí o zážitkoch a príbehoch, zostavovanie listov
- metódy rozvíjania komunikačných schopností: metóda lona, m. ranný odkaz, m. spoločného čítania, m. tvorby kníh s prediktabilným textom, m. tvorby vlastných kníh a časopisov, m. mesačného kalendára, kalendár počasia, m. slovná banka, m. jazykovej skúsenosti, m. písania denníkov, m. maľovaného čítania, m. pojmového mapovania, m. riadeného čítania, m. hlasného čítania, m. pravidiel života v triede
- metódy motivačné, expozičné, fixačné, diagnostické, klasifikačné
- metódy zážitkového učenia
- metódy sociálneho učenia
- metódy rozvíjania tvorivosti
- metódy riadenia a sebariadenia
- metódy tvorivej dramatiky: jednoduché dramatické hry, hra na sebaovládanie, hry na predstavivosť, hranie rolí, improvizácia, dramatizácia príbehu, tvorba príbehu, neobývaný ostrov
- metódy rozvíjania motorickej gramotnosti: nácvik praktických a pohybových zručností (jemná a hrubá motorika), nácvik pracovných zručností (laboratórne, bádateľské a výskumné hry), grafické a výtvarné činnosti, manipulačné a konštruktívne činnosti, hra (PH, HPH, s pravidlami, muzikoterapia, tanec
- metódy rozvoja prírodovednej gramotnosti: bádateľské metódy (manipulovanie, pozorovanie, bádanie, pokus, experimentovanie), projektová metóda
- metódy rozvoja matematickej gramotnosti: didaktická hra, riešenie problémov, heuristika (DITOR, brainstorming)
- metóda EUR (E –evokácia, U- uvedomenie, R- reflexia)
- metóda empatie: panáčik

Odporúčané učebné zdroje

- elarin
- programovateľná včielka Bee -Bot, podložka
- programovateľná panda
- yoli konzola
- digitálny mikroskop
- interaktívna tabuľa
- cd, dvd
- detské hudobné nástroje
- klavír
- minidielnička
- encyklopédie, knihy, detská literatúra, detská časopisy, odborná literatúra, odborné časopisy, PL, maľované čítanie
- prírodniny
- výtvarný, odpadový, kreatívny, pracovný materiál
- obrázkový materiál
- didaktické pomôcky vyrobené učiteľkami
- maňušky, logopedické maňušky, bábky, rekvizity, paravány
- metodický materiál El'konin a maňušky
- hračky

- stavebnice, skladačky
- magnetické tabuľky
- náradie a náčinie na cvičenie
- pracovné nástroje do záhrady a pri sadení
- plošné a priestorové geometrické tvary
- otvorené hodiny
- bádateľské sety, lupy, mikroskopy, ďalekohľady,
- mapy, glóbusy
- didaktické pomôcky
- detské cvičebné náradie a náčinie vo Fit centre
- soľná jaskyňa dráčika Ňufáčika

5. VYUČOVACÍ JAZYK

Vyučovacím jazykom v materskej škole je štátny jazyk Slovenskej republiky. Výchovu a vzdelávanie uskutočňujeme **v slovenskom jazyku**.

6. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA DETÍ

Cieľom hodnotenia detí je posudzovanie a posúdenie aktuálnej úrovne osobnosti dieťaťa v jednotlivých oblastiach, ktoré je potrebné pre ďalšie plánovanie výchovno – vzdelávacej činnosti vedúcej k rozvoju dieťaťa. Využívame pozitívne orientované hodnotenie.

Princípy hodnotenia:

- **individuálny prístup v hodnotení.**
- **otvorenosť hodnotenia**
- **pozitívna orientácia hodnotenia.**
- **komplexnosť hodnotenia.**
- **tendencia k sebahodnoteniu a aktívny podiel dieťaťa na hodnotení.**
- **objektivizácia hodnotenia.**

Pre hodnotenie, reflexiu a sebareflexiu využívame tieto formy hodnotenia:

- **Formatívne** – priebežné každodenné hodnotenie, ktoré je orientované na podporu ďalšieho aktívneho učenia sa dieťaťa a ponúka rady a poučenie zamerané na zlepšenie budúcich výkonov. Formatívne hodnotenie je využívané priebežne počas školského roka prostredníctvom metód slovného hodnotenia, pedagogického pozorovania, rozhovoru, analýzy produktov činností a procesov, ktorými vznikli. Každé dieťa má svoje portfólio, ktoré je kľúčovou formou dokumentovania. Súčasťou formatívneho hodnotenia je sebahodnotenie detí prostredníctvom autokorektívnych pomôcok, jednoduchého slovného aj symbolického sebahodnotenia. Oblasťami hodnotenia sú oblasti rozvoja osobnosti dieťaťa podľa štruktúrovaného diagnostického portfólia.
- **Sumatívne** – zhrňujúce hodnotenie, ktoré konštatuje stav dosiahnutia úrovne po dlhšom časovom úseku, ktorými sú výstupné diagnostikovanie, alebo posudzovanie školskej spôsobilosti.

Oblasťami hodnotenia sú oblasti rozvoja osobnosti dieťaťa podľa štruktúrovaného diagnostického portfólia dieťaťa.

Učiteľky v jednotlivých triedach vedú diagnostické portfólio dieťaťa, ktoré slúži ako dokument poskytujúci pohľad o rozvoji osobnosti dieťaťa v jednotlivých oblastiach a podklad pre vstupnú, priebežnú a výstupnú diagnostiku.

V rámci spolupráce, po písomnom súhlase zákonného zástupcu dieťaťa, posúdi školskú pripravenosť Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Leviciach.

LITERATÚRA

KOSOVÁ, B.1998. *Hodnotenie ako prostriedok humanizácie školy*. Banská Bystrica: Metodické Centrum. ISBN 80-8041-199-9

Metodika predprimárneho vzdelávania. Partizánske: EXPRESPRINT. ISBN 978-80-968777-3-7.

Príručka na tvorbu školských vzdelávacích programov pre materské školy. Bratislava: MPC. ISBN 978-80-8052-324-4.

Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách, konsolidované znenie 2022, Bratislava: Štátny pedagogický ústav, ISBN 978-80-8140-728-4

Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

PRÍLOHY

Materská škola, Okružná ul. 23, Levice

Názov projektu: „CVIČÍME S FITKOM“

CIEĽ PROJEKTU „Cvičíme s Fitkom“ :

- vytvoriť na škole viacúčelové športové centrum pre deti materskej školy v adekvátnych podmienkach
- osloviť všetky deti, rodičov, zamestnancov školy a získať ich pre pravidelné športovanie prostredníctvom pohybových aktivít na netradičných strojoch v špecializovanom prostredí materskej školy
- vybudovať prirodzený trvalý vzťah k pohybovej aktivite a zdravému životnému štýlu, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou dnešného človeka.

Cieľom pohybových aktivít projektu je na základe prirodzenej radosti z pohybu utvárať stav psychickej i fyzickej pohody. Posilňovať odolnosť organizmu osvojením si základných pohybových návykov, schopností a zručností, rozvíjať vôľové vlastnosti a úsilie prekonávať prekážky spojené s fyzickou námahou a poznať význam pravidelného cvičenia pre zdravie človeka. Ponúknuť všetkým deťom, nielen deťom s nadpriemernými telesnými a motorickými predpokladmi, prežiť radosť z úspechu.

Hlavné ciele projektu:

- ✓ Utvárať pevný základ celoživotného postoja k pohybovým aktivitám a športu.
- ✓ Rozvíjať individualitu a prosociálne správanie dieťaťa a nenahraditeľné vôľové vlastnosti pre život.
- ✓ Vytvoriť pre deti materskej školy vhodné podmienky pre rozvoj pohybu.
- ✓ Zvyšovať telesnú zdatnosť všetkých vekových skupín obyvateľstva formou spontánnej pohybovej aktivity podporovanej výchovou k zdravému životnému štýlu v rámci plnenia Národného programu boja proti obezite.

BOJ PROTI OBEZITE

Obezita je jednou z najčastejších výziev verejného zdravotníctva v 21. storočí. Projekt „Cvičíme s FITKOM“ je zameraný ako ukázať deťom pomocou cvičenia a doplnkových aktivít zdravý životný štýl a naplňovať ciele Národného programu boja proti obezite.

Miesto konania: Materská škola, Okružná ul. 23, Levice.

Priestor realizácie: špecializované prostredie materskej školy - detské fit centrum materskej školy.

Časové rozpätie realizácie: september – jún

Frekvencia cvičenia: 1 x týždenne (možnosť využitia aj v prípade nepriaznivého počasia a v rámci záujmovej činnosti)

Fázy cvičenia:

1. fáza – oboznámenie sa s cvičebnými strojmi, nácvik cvičení, získavanie návykov, zručností a schopností pohybových aktivít
2. fáza – fixačná (upevňovacia) s obmenami doplnkových aktivít

Cieľ cvičenia:

- poskytnúť deťom viac možností na pohybové aktivity na netradičných cvičebných strojoch v špecifickom prostredí materskej školy
- rozvíjať pohybové, kondičné a koordinačné schopnosti
- rýchlostné a pohotovostné schopnosti, relatívnej sily a osvojovanie pohybových zručností, schopností a návykov
- rozvíjať psychomotorické, kognitívne a sociálne kompetencie detí
- podporovať záujem detí o pohyb v spojení so zdravým životným štýlom
- viesť k vytvoreniu celoživotného vzťahu k pohybovým a športovým aktivitám

Materiálno – technické podmienky:

Na kvalitnú realizáciu pohybových aktivít, okrem aktívnej práce učiteľov, je potrebné zabezpečiť nielen dostatočné materiálno-technické vybavenie, ale aj zabezpečiť vhodné podmienky. Škola sa snaží postupne obnovovať športový materiál, náradie, predovšetkým získavaním finančných prostriedkov z rôznych zdrojov – zapájanie sa do projektov, sponzorstvo, z občianskeho združenia, a iných dostupných zdrojov.

Materiálno-technické zabezpečenie:

- ✓ deti majú vlastné úbory na cvičenie, uterák
- ✓ telovýchovné náradie a náčinie materskej školy
- ✓ doplnkové pomôcky
- ✓ detské fit lopty a terapeutické pomôcky
- ✓ magnetofón
- ✓ informačné a komunikačné technológie.

Detské fitcentrum je k dispozícii deťom počas celého školského roku. Cvičenie sa uskutočňuje podľa vypracovaného harmonogramu pre daný školský rok tak, aby nenarušoval výchovno – vzdelávaciu činnosť. Je doplňujúcim a rozširujúcim cvičením v rámci vzdelávacej oblasti **Zdravie a pohyb**.

VYUŽITIE CVIČEBNÝCH STROJOV

TRAMPOLÍNA :

„kto skáče nehnevá , zabáva sa , nestarne“. Skvelá zábava a relax . Zaskákať si na trampolíne je snom každého dieťaťa aj dospelého, ktorý má chuť sa vyblázniť, odpútať sa od zeme a zalietat' si. Zlepšuje koordináciu a rovnováhu pohybu, zapája celý svalový systém do činnosti, a kardiovaskulárnu činnosť, posilňuje srdce a pľúca.

Trampolína znamená:

- moderné pojmie v oblasti nových prístupov k výchove, k terapii, k využitiu voľného času,
- nový prežitok,
- veľká radosť z pohybu.

CHODIACI TRENAŽÉR (šliapací trenažér):

šliapací trenažér je najlepším prístrojom na povzbudenie krvného obehu. Napomáha rozvoju motorických schopností dieťaťa. Deti si toto zariadenie skutočne zamilujú.

Chodiaci trenažér znamená:

- rozvoj motorických schopností dieťaťa,
- radosť s pohybu.

ROTOPED (stacionárny bicykel):

je presne taký ako rotoped „dospelákov“, ale je oveľa zábavnejší. Výška čalúneného sedadla je nastaviteľná a zaťaženie sa tiež prispôsobuje veku a schopnostiam dieťaťa. Displej ukazuje čas, absolvovanú dráhu a použitú energiu.

Rotoped znamená :

- posilňovanie činnosti srdca,
- pomáha v prevencii pred kardiovaskulárnymi chorobami.

VESLÁRSKY TRENAŽÉR :

trenažér je vybavený strmeňom na nohy. Stroj s ktorým je pohyb skutočnou hrou.

Veslársky trenažér znamená :

- zaťaženie svalstva rúk, nôh, sedacích svalov,
- oblasť brušných svalov a bedier.

POSILŇOVACIA LAVICA:

posilňovacia lavica je pre viacúčelové využitie. Výškovo nastaviteľný stojan na odkladanie nakladacej činky s bezpečnostnými závlačkami. Lavica je vhodná pre pravidelný domáci tréning. Lavička umožňuje:

- cvičenie pod činkou s polohovateľným posilňovačom nôh posilniť celé telo,
- ideálna pre posilňovanie prsných svalov, bicepsov, brušného svalstva, bedier a stehenných svalov,
- ložná plocha posilňovacej lavice pre zhyby na brucho a prednožovanie poležiačky,
- posilnenie prsných a tricepsových svalov, prednej a zadnej partie stehenných svalov.

LYŽIARSKY TRENAŽÉR:

Jeho konštrukcia umožňuje vykonávať pohyby, ktoré sú veľmi podobné pohybom na lyžiach aj navrhnutý tak, aby sa pri cvičení udržiavalo telo vo forme a kondícii. Zameriava sa na:

- zlepšenie sily v nohách a na tvarovanie bokov, stehien a zadku,
- posilňuje a buduje hornú časť tela, trup a nohy spôsobom typickým pre bežecké lyžovanie,
- je zameraný na vernú simuláciu lyžiarskeho pohybu.

ROTAČNÝ DISK

FITKO PREDSTAVUJE ŠPORTOVÉ POMÔCKY , ktoré :

- zvyšujú fyzickú odolnosť,
- zvyšujú vytrvalosť,
- zlepšujú funkciu pľúc a srdca,
- posilňujú kosti znižujú hladinu cholesterolu,
- pôsobia preventívne proti detskej obezite,
- znižujú hmotnosť,
- vybudujú zvyk k zdravej životospráve.

FITKO radí : PRAVIDELNE CVIČIŤ !

Pravidelné cvičenie prináša :

- silné svaly,
- kontrolu váhy,
- znižuje riziko vzniku cukrovky 2 typu,
- prináša lepší a zdravší spánok,
- lepší pohľad na život,
- dobrú náladu.

DOPLNKOVÉ POMÔCKY NA CVIČENIE

A) FITKO A PREVENTÍVNE, TERAPEUTICKÉ POMÔCKY:

- pôsobením tlaku na rôzny povrch pomôcok vyvoláva dotyk s týmito pomôckami rôzne pocity na pokožke. Počas cvičenia a masírovania s týmito pomôckami sa uvoľňujú svaly a odbúrava sa stres.

B) FITKO A POHYBOVÉ POMÔCKY :

- každé dieťa má rado preliezanie, lezenie a schovávanie. Deti sa počas pohybu v bezpečí naučia poznávať hranice svojho tela a taktiež si precvičí orientáciu v priestore a nerovnom teréne.

C) FITKO A REHABILITAČNÉ POMÔCKY :

- manipulačná veža pomáha pri učení mnohých úkonov, ktoré deti používajú pri sebaobslužných návykoch pri obliekaní. Na veži nájdú pozdĺžne gombíky, šnúrky, suchý zips, klasické gombíky.....Rozlišujú a porovnávajú farby a tvary.

ORGANIZÁCIA NÁVŠTEVY FITCENTRA:

Pre cvičenie vo FITKU je veľmi dôležitá rozcvička a organizačné zabezpečenie, ktoré pedagóg zabezpečuje vzhľadom na vekové osobitosti a telesnú vyspelosť detí. Využíva rôzne organizačné formy vzdelávania. Dodržiava zásady primeranosti, postupnosti a bezpečnosti pri cvičení.

ROZCVIČKA:

- cvičenie pre jednotlivé svalové skupiny
- joga pre deti
- strečing
- cvičenie na hudbu.

ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE:

- miestnosť je vetraná,
- pedagóg dbá na bezpečnosť pri cvičení, sleduje záťaž detí,
- koordinuje výmenu detí na jednotlivých strojoch,
- dbá na dôsledné cvičenie a precvičovanie jednotlivých svalových skupín,

- nepreťažuje deti,
- po cvičení dbá o poriadok a uloženie pomôcok na určené miesto.

Pohybové aktivity v detskom fitcentre sú zamerané na odstraňovanie nesprávnych návykov v držaní tela u detí, posilňovanie jednotlivých svalových skupín a vedenie detí k pravidelnej pohybovej aktivite. Výkonové štandardy sú v súlade so školským vzdelávacím programom rozpracované v jednotlivých celkoch.

Materská škola, Okružná ul. 23, Levice

Názov projektu:

**Panáčik Dopraváčik - chodníky a cesty nie
sú priestorom na hranie**

Projekt vypracovala:

Beata Ivančová

Mgr. Veronika Pólyová

Názov projektu: Panáčik Dopraváčik - chodníky a cesty nie sú priestorom na hranie

Autori: Mgr. Veronika Pólyová

Beata Ivančová

Cieľová skupina: deti z MŠ

Vzdelávacie prostredie: interiér a exteriér MŠ, okolie MŠ

Časová dotácia: september - jún

Použitá literatúra: Mgr. Lubica Šupová: Dopravná výchova námety a aktivity,

Mária Bejdová, Katarína Noskajová: Ako Kamilko stretol Emilka,

Martinko a dopravné značky,

Tatiana Dunajová: Auto škôlka

Peter Stoličný: Rozprávky o dopravných značkách 1

Peter Šulc: Dopravná výchova

Bezpečne na ceste : Auto

Bezpečne na ceste: Bicykel

CIELE PROJEKTU:

- poznávať základné pravidlá a zásady bezpečnosti cestnej premávky
- poznávať základné princípy správania sa v dopravných situáciách ako chodec, korčuliar, kolobežkár, cyklista, spolujazdec
- Informovať deti o možných nebezpečných situáciách, o spôsobe ochrany s využitím praktických ukážok varujúcich dieťa pred nebezpečenstvom
- Upozorniť na potrebu zachovania pokoja a duchaprítomnosti pri dopravnej nehode
- Oboznámiť zo základnými záchrannými zložkami pri dopravnej nehode
- upevňovať poznatky o doprave a cestnej premávke
- prakticky uplatňovať poznatky o doprave a dodržiavaní dopravných pravidiel počas vychádzky a počas pobytu na školskom dvore

Deti sú každý deň účastníci cestnej premávky ako chodci, cyklisti, korčuliari, kolobežkári, či spolujazdci. Okrem množstva pozitív má doprava aj veľa záporných stránok. Často sú deti účastníci dopravných nehôd. Obsahom **dopravnej výchovy** je poznávanie dopravných pravidiel vo vzťahu k dieťaťu, ktoré je účastníkom cestnej premávky v úlohe chodca, cyklistu, spolujazdca, korčuliara, či kolobežkára. Deti sa oboznamujú s pravidlami cestnej premávky, poznávajú dopravné značky, svetelné signály, dopravné prostriedky prostredníctvom oboznamovania sa s okolím materskej školy počas vychádzok, získavajú poznatky a skúsenosti, ktoré vyplývajú so správaním sa v úlohe chodca. Pozorovaním si deti skvalitňujú orientáciu v priestore, vnímajú zvuky súvisiace s dopravou a získavajú ďalšie dôležité informácie a skúsenosti o doprave.

Ako sa narodil panáčik Dopraváčik?

(úvod do aktivít)

Jedného dňa sa deti hrali s legovými kockami. Z lega si skladali autá, lode, vlaky, lietadlá a začali sa hrať na dopravu. „Nemal by niekto tú dopravu riadiť?“, spýtal sa Kamilko. Ako áno ako nie pod rukami malého Kamilka začal vyrastať panáčik z lega. Červenú kocku dal panáčikovi na hlavu ako klobúčik. „On bude riadiť dopravu, budeme ho volať panáčik Dopraváčik.“, hovorí Kamilko. Všetky deti súhlasili, a tak náš panáčik z lega dostal meno. Dopraváčikovi sa meno veľmi páčilo, a preto sa rozhodol, že deťom prezradí zopár dôležitých cestných pravidiel.

Dopraváčik hovorí, vysvetlím vám:

- 1. PREČO SA NEHRÁME NA CESTE A CHODNÍKU**
- 2. ČO MÁ VEDIEŤ SPRÁVNY CHODEC**
- 3. ČO MÁ VEDIEŤ SPRÁVNY CYKLISTA, KORČULIAR A KOLOBEŽKÁR**
- 4. AKO SA SPRÁVAME V HROMADNEJ DOPRAVE A V ÚLOHE SPOLUJAZDCA**
- 5. DRUHY DOPRAVNÝCH PROSTRIEDKOV**
- 6. ŽE NIE JE ZNAČKA AKO ZNAČKA**

1. PREČO SA NEHRÁME NA CESTE A CHODNÍKU

VŠ: Pozná nebezpečenstvá súvisiace s cestnou premávkou.

Panáčik Dopraváčik: „Chodníky a cesty nie sú priestorom na hranie. Lopta môže spadnúť na cestu, tak ako v príbehu o čarovnej lopte. Marek dostal k narodeninám novú, veľkú loptu. Veľmi sa tešil a hneď aj doma vyskúšal, ako vysoko vyskočí. Hneď na druhý pokus skoro rozbil lampu.

„Čo je to za loptu? Tá musí byť čarovná! Veď si robí čo chce! Musím ju vyskúšať vonku na ulici, tam má viac miesta na skákanie“ rozhodne sa Marek.

Na ulici chvíľu lopta skákala tam, kde chcel Marek, ale zrazu skočila na cestu. Marek chcel loptu za každú cenu naspäť...

Ako môže tento príbeh pokračovať?“ (pri malých deťom 2-4 roky dokončí príbeh p. učiteľka)

Deti sa pokúšajú dorozprávať príbeh.

Napr.:

- po ceste išlo auto zastavilo rovno pred loptou
- po ceste išlo auto a nestihlo zastaviť zrazilo Mareka
- po ceste išiel cyklista a pod.....

Dopraváčik: „deti vidíte, hry v blízkosti ciest, sú veľmi nebezpečné, a preto je potrebné vyberať si na hry ihriská a bezpečné miesta. Musíme byť trpezlivý, nesmieme sa ponáhľať, aby sme sa vyhli dopravným nehodám.

Vraj to nie je náhoda,

keď sa stane nehoda.

Úraz, krádež, požiar vari,

Už náhlia záchranári. (Mária Nováková)

Viete, kto patrí k záchranárom, teda k tým, ktorých treba privolať, ak sa stane nehoda? Áno, sú to: policajti, záchranári, hasiči. Videli ste už záchranárov v skutočnosti? Práca ktorého záchranára sa ti páčila najviac?

hra: Dopravná nehoda

Priestor v triede je potrebné rozčleniť na cestu, chodník, parkovisko a pod.... netreba zabúdať na účastníkov dopravy: chodci, cyklisti, kolobežkári, motorkári a vodiči. Pri znázornení využívať i zvuky, zmenu rýchlosti pohybu podľa druhu prostriedku. A pokúsiť sa napodobniť i veľkosť (ak potrebujú pre presnejšie znázornenie zoskupenie sa do dvojíc či iných skupín, je to len prospešné, pre vzájomný kontakt a spoluprácu detí). učiteľka nezabudne upozorniť na to, že sa pri pohybe nesmú zraziť, dávajú pozor na chodcov, uvoľnia cestu sanitke, reagujú na výzvu polície. Je však potrebné ustriehnuť mantinely, aby počas hry nedochádzalo k zvrhnutiu aktivity detí na bezcieľne pobehovanie po triede, ale aby sa čo najviac podarilo vnútorne prežiť rôzne pocity, ktoré sa v nás odohrávajú v prípade dopravnej nehody a vlastná snaha o ich ovládanie.

Popis hry: Deti sa pohybujú po priestore ako akýkoľvek dopravný prostriedok. Deti, u ktorých spozorujeme, že jazdia nesprávne, necháme sedieť v priestore, aby tvorili prekážku pre ostatných, ale neprezradíme im, prečo si práve ony museli sadnúť. Ak ostanú len účastníci dopravnej premávky, ktorí dodržiavajú predpisy, ukončíme pohyb pokynom stáť a oznámime: „pomoóóc, sme účastníkmi veľkej dopravnej nehody!“ a v tomto mieste oznámime, že všetci, ktorí sedia na koberci, zabudli na dodržiavanie správnych predpisov cestnej premávky, a tak spôsobili haváriu. Postupne im oznamujeme čo majú v danej situácii robiť:

- zľakol som sa nárazu, som prekvapený čo sa okolo mňa deje
- mám pocit hrôzy, keď vidím rýchlo idúce auto
- mám strach o mojich spolucestujúcich
- zachvátila ma panika
- všade okolo počuť plač a nárek
- krvácam
- mám pocit chladu
- snažím sa pomáhať a zachrániť ostatných
- zvažujem situáciu, rozhodnem sa a privolávam pomoc
- mám radosť z toho, že všetko dobre dopadlo
- uzdravujem sa po nehode
- poďakujem záchrancovi za pomoc
- mne poďakujú za pomoc
- uvedomujem si, akú chybu som urobil

Učiteľka sa snaží, aby svojimi pokynmi vytvorila v triede chaotickú, panickú situáciu, ktorá nastala pri dopravnej nehode, a na porovnanie vytvorí i situáciu pokojnú, rozvážnu, naplnenú správnymi rozhodnutiami. Aby mohli deti hodnotiť a porovnávať rozdiel týchto situácií, pokračujeme v podobnom vytváraní akcií v menších skupinách a ostatné deti ich správne hodnotia.

V tejto časti zaraďujeme i aktivity, v ktorých deti stvárnajú činnosť privolaných záchrancov-rýchlej zdravotnej služby, lekárov, príslušníkov polície, hasičov a odťahovej služby.

Pri nehode správne konám

112 rýchlo volám.

Už aj zvoní správny tón

Ďakujem ti telefón.(Mária Nováková)

Dopraváčik „ kedy by si zavolať policajtov, záchranárov, požiarnikov?“

„ na aké telefónne čísla treba zavolať?“

112- TIESŇOVÁ LINKA

150 – HASIČSKÝ A ZÁCHRANNÝ ZBOR

155- RÝCHLA ZDRAVOTNÁ POMOC

Práca na pracovných listoch. Vid' príloha.

2. ČO MÁ VEDIEŤ SPRÁVNY CHODEC

VŠ: Pozná a dodržiava základné pravidlá správania účastníkov cestnej premávky týkajúce sa chodcov

Dopraváčik kladie deťom otázky: „Ako chodíte do MŠ? Kadiaľ? Chodíte po ceste, či len po chodníku? Ako chodíte po chodníku? Že neviete? Skúsme si to pripomenúť.“

Na tabuľu si učiteľka pripraví 2 obrázky, 1 na ktorom idú deti v usporiadanom útvare po chodníku, a druhý, kde idú deti v neusporiadanom útvare.

„Môžu chodci chodiť po chodníku, ako chcú? Po ktorej strane majú chodiť? (pojem pravá, ľavá strana).

Môžu chodci - deti chodiť, alebo sa hrať po celom chodníku? Ako majú chodiť chodci takto?

1 hra : ideme, ideme kadiaľ chceme

Ideme, ideme kadiaľ chceme,

Pekne sa mi rozídeme,

Jeden vľavo, druhý vpravo,

podľa rytmu pekne hravo.

Popis hry: učiteľka hovorí riekanku a deti chodia v priestore v rytme riekanky. Každé dieťa si má vybrať „svoju cestičku“, do nikoho nevraziť. Učiteľka sleduje deti a bezpečnú chôdzu.

2 hra: chodíme po chodníku

Chodník

Chodíme, chodíme kadiaľ chceme,

Chodník celý zapraceme.

Ak chce chodník voľný byť,

Musí chodec vpravo ísť.

Popis hry: učiteľka rozdelí deti na 2 skupín. Jedna skupina ide po jednej strane chodníka a druhá oproti nim. Pričom učiteľka dbá na to, aby deti chodili po pravej strane, pričom si môžu hovoriť básničku chodník.

Obmena hry: deti vytvoria dvojice, trojice, štvorice. Deti idú oproti sebe po chodníku . samy prídu na to, že po chodníku môžu ísť veľa seba dvaja, traja, aj to iba vtedy, ak neobmedzujú ľudí oproti sebe.

3. pokus s reflexnou vestou, prúžkami

Pripravíme si vestu s reflexnými prvkami, zasvietime naň baterkou ako svetlom auta. Za normálneho denného svetla, sa vesta i pružky zdajú úplne normálne, ale keď naň zasvietime svetlom z baterky v tme, ktorú deťom pripravíme, vesta, resp. reflexné pružky na odeve svietia, v tme ich dobre vidieť. Tak dobre ich uvidí na okraji cesty aj vodič auta.

4. aktivita príbeh o Samkovi

Dopraváčik : „Rozpoviem vám príbeh o Samkovi. Jedného dňa, keď sa skončilo vyučovanie, Samko sa Alenke zdôveril: „Utekám na ihrisko za chlapcami. Máme dnes dôležitý futbalový zápas.“ A utekal rovno cez cestu. Nestihol sa ani pozrieť, či niečo nejde. Ako sa ponáhľal, odrazu zapíšťali brzdy na veľkom nákladiaku a Samko zachytil kamarát Adamko. „Samko si v poriadku? Takmer ťa zrazilo auto.“ „Uf vôbec som si ten nákladiak nevšimol. Kde sa tu vzal?“ vraví Samko. „Keď prechádzaš cez cestu, pozri sa poriadne na semafor! Červený panáčik znamená STOP! A zelený CHOĎ!“ Alenka videla celú situáciu a pribehla k Samkovi: „Dávaj si na ceste vždy veľký pozor a buď opatrný!“

5. hra Semafor

Popis hry: využijeme cestu a prechod pre chodcov, učiteľka „robí semafor“ má terčíky s červeným a zeleným panáčikom. Podľa toho, ako dvíha terčíky deti prechádzajú cez priechod. Nezabudnú sa pozrieť vľavo a vpravo a využívajú pravú stranu priechodu.

Červená a zelená,

To je značka farebná.

Červená- pozor, Janko stoj!

Zelená- kludne pochoduj (Metodika DV)

Semafor

Semafor je strážca náš,

Priechod stráži vždy a rád.

Nedovolí nikomu

Prechádzať na červenú

Len zelená voľná je prechádzať povoľuje. (Lubica Šupová)

Deťom pripravíme papiere a deti si budú obkresľovať dva kruhy pod sebou podľa makety. Do kruhov nakreslia jedného z panáčikov (buď hore stojacieho červeného, alebo dolu idúceho zeleného, pretože na semafore vždy svieti len jeden panáčik). Semafor dokreslia, nakreslia aj podstavec.

Dopraváčik : „Deti poznáme aj iné semafore, počúvajte:

Semafor ja meno mám,

Farby v sebe ukrývam.

Červená- zastav sa!

Žltá- priprav sa!

A zelená- rýchlo vpred!

Aký je to semafor, prečo má tri farby? Kde ho môžeme vidieť? Koho riadi tento semafor?“

6. aktivita Kvíz

Dopraváčik: „, deti teraz si zopakujeme čo všetko má vedieť chodec:

- som účastník cestnej premávky
- som povinný používať chodník
- cez cestu prechádzame po zebre, cez nadchod alebo podchod
- pred vstupom na cestu sa musím presvedčiť, či cez ňu môžem prejsť bezpečne (pozriem vľavo-pravo-vľavo)
- po priechode chodím vždy vpravo
- cez cestu prechádzam kolmo
- pri priechode cez priechod pre chodcov musím brať ohľad na vodičov
- nevybiehame spoza auta alebo autobusu
- cez cestu nikdy nebežíme.

Kvíz chodec vid'. príloha

3. ČO MÁ VEDIEŤ SPRÁVNY CYKLISTA, KORČULIAR A KOLOBEŽKÁR

VŠ: Pozná a dodržiava základné pravidlá správania účastníkov cestnej premávky týkajúce sa cyklistov, kolobežkárov, korčuliarov.

Kamilko stojí pred škôlkou a rozmýšľa, ako dlho trvá cesta ku nim domov. „Keby som mal svoju trojkolku alebo kolobežku, bol by som doma raz-dva. Alebo kolieskové korčule, ako moja staršia sestra. Bžžn! Mohli by sme si urobiť preteky na ceste.“ „To sa mi asi iba sníva...“ začudovane krúti hlavou panáčik Dopraváčik. „kolobežka aj korčule patria na chodník. Hovorili sme si, že po ceste sa jazdí autom.“ „NA- CHOD- NÍK?“ čuduje sa Kamilko. „Veru áno,“ prikyvuje panáčik Dopraváčik. Ale aj na chodníku jazdíme pekne pomaly jeden za druhým. Nikdy nie vedľa seba.“ „A čo keď na ceste nie je chodník?“ pýta sa Kamilko. „Vtedy sa jazdí po ľavom kraji cesty. Ale na to ste ešte malí ako ja. Pre malých kolobežkárov je najbezpečnejšia cestička pre cyklistov, či poľná cestička. Ochrannú prilbu a chrániče na ruky aj na kolená majte na kolobežke, bicykli aj korčuliach, aby sa vám nič nestalo.“ povedal Dopraváčik.

Hra na cyklistov

Motivácia: hádanka o bicykli. V krátkosti opíšeme z akých častí sa skladá bicykel: riadidlá, sedadlo, pedále Zahráme sa, že ideme na bicykli. ľahneme si na zem, chytíme riadidlá a nohy natiahneme pred seba a napodobňujeme pohyb ako keď šliapeme do pedálov. A ideme... môžeme využiť rôzne obmeny: rýchlo, pomaly, zabrzdíme, zazvoníme, ideme do kopca, nakláňanie do strán. Deťom priblížime, že bicykel poháňame iba nohami, nepotrebujeme žiadny motor.

Počas hry môžeme využiť báseň, cyklista alebo rôzne riekanky.

Cyklista

Veľmi rád sa bicyklujem, po ceste vždy vpravo idem.

Vpredu ocko, za ním ja, mamička to zatvára.

Cyklistický chodníček, istejší je pre môj vek.

Aj tu vpravo idem rád, oproti môj kamarát. (Ľubica Šupová)

Doplňkové aktivity:

- nakreslenie cesty, vystrihnutie cyklistov a naliepanie na cesty – po cestičke ideme vždy vpravo.
- Vymaľovanie, kreslenie prilby, chráničov, bicykla, kolobežky, korčúl
- Lepenie rozstrihaných obrázkov
- Dokresľovanie obrázkov
- Vykladanie písmen
- Pracovné listy

4. AKO SA SPRÁVAME V HROMADNEJ DOPRAVE A V ÚLOHE SPOLUJAZDCA

VŠ: Pozná a dodržiava základné pravidlá správania v úlohe cestujúceho v hromadnej doprave a v úlohe spolujazdca.

Dopraváčik sa pýta: Viete, deti, čo sú to hromadné dopravné prostriedky? (to sú také, ktoré dokážu dopraviť, prepraviť veľké množstvo ľudí.) Ktoré sú to? (autobus, trolejbus, električka, vlak, loď, lietadlo, metro.....) Už ste sa v nich vozili? V ktorých ste cestovali? Čím cestujete najčastejšie? Ako ste sa správali? Ako sa správali ostatní ľudia? Správal sa tam niekto nevhodne? Ako? Čo robil? Viete ako sa máme správať v hromadných dopravných prostriedkoch, ako nastupovať, vystupovať, správať sa v nich počas cesty? Aj tu platia pravidlá. Ak chceš cestovať hromadnou dopravou musíš sa najskôr dostať na zastávku, kde autobus, trolejbus, električka zastaví. Nestojí sa totiž hoci kde, ale len na vyhradenom mieste, a to je zastávka.

Na zastávke platia pravidlá:

- Nestojíme na kraji cesty
- Nevstupujeme na cestu
- Nevyrušujeme ostatných
- Neodhadzujeme smeti
- Pustíme sadnúť starších

Ak si už nastúpil do autobusu, trolejbusu alebo električky, vždy si kúp lístok. Lístok vám predá ujo vodič. Bez platného lístka sa cestovať nepatrí a od uja revízora by si dostal veľkú pokutu. (ak treba deťom vysvetlíme kto je ujo revízor.)

V hromadnom dopravnom prostriedku platia pravidlá:

- Ak sedíš uvoľni miesto na sedenie starším, tehotným ženám a chorým
- Nohy nevykladaj na sedadlo
- Nestoj vo dverách
- Pevne sa drž
- Nebehaj po autobuse
- Nebuď hlučný, nevyruš vodiča ani ostatných
- Smeti nehádz na zem autobus nie je smetisko

Hra na autobus:

Učiteľka pripraví priestor na hru, rozloží stoličky ako v autobuse. Jedno dieťa bude šofér (oblečenie, volant, lístky). Ostatné deti sú cestujúci. Hrajú sa na správne čakanie na zastávke, nastupovanie a výstup z autobusu, kúpu cestovného lístka, hľadanie voľného miesta, zistiť či si môže prisadnúť, uvoľnenie miesta starším a chorým, státie a držanie sa, správne správanie sa v hromadnom dopravnom prostriedku.... Učiteľka deti usmerňuje a upozorní na nedostatky. Dať deťom priestor na vlastnú tvorivosť- vymysli akého cestujúceho znázorňuješ (dieťa, starček, starinka s paličkou, mama s dieťaťom, teta so psíkom.....)

Obmena na lietadlo (letušky), loď, vlak (pokladníčky – predavačky lístkov, hlásateľ, výpravca, strojvodca, sprievodca).

Hra na lietadlá:

Každé dieťa dostane vystrihnuté lietadlo inej farby. Učiteľka v triede alebo na ihrisku farebnými kruhmi vyznačí „hangáre“. Na pokyn učiteľky sa deti rozbehnú po triede so vzpaženou rukou s lietadlom, napodobňujú vrčanie lietadiel. Na slovný pokyn učiteľky lietadielka prilietajú do svojich stanovišť- hangárov, podľa farby svojho lietadla.

Obmena:

- namiesto slovného signálu použije farebnú zástavku, stuhu, hudbu, bubienok.....
- na povel lietadlá pristanú sed prednožný, drep....

Deti vytvoria lietadlo z rúk

- na povel vytvárajú letky v dvoch, troch lietadlách a pokračujú v lete
- na povel sa lietadlá zaradia čo najrýchlejšie do zástupu a pokračujú v lete
- na povel lietajú v smere, ktorý učiteľka určí – čiary namaľované na podlahe, tvar hada

Hra a vlak:

Deti vytvoria 5 až 6 členné družstvá a stoja v zástupoch, pred každým zástupom je v primeranej vzdialenosti méta. Na povel učiteľky prvý (lokomotíva) obehnú métu, vrátia sa a podajú ruku druhému. Spolu obiehajú métu. Vráti sa po tretieho a spolu obiehajú métu. Celé družstvo vytvorí vlak.

Prvé dieťa je lokomotíva a ostatné deti vagóniky, ktoré sa postupne pripájajú.

Spolujazdec

Dopraváčik sa pýta: Kto má doma auto? Kde jazdíte autom? Často sa vozíte v aute? Kde sedíte v aute? Ako nastupujete do auta? Myslíte, že aj osobné auto je hromadný dopravný prostriedok? Keď cestuješ s rodičmi autom, do MŠ, k babke či na dovolenku, ako sa v aute zabavíš? Počas cesty môžeš napríklad počúvať hudbu, hrať sa hádanky, spievať pesničky, počítat farebné autá, sledovať značky, čítať knižku, sledovať premávku.

Aj v aute by sme mali dodržiavať pravidlá:

- dvere auta otváraj len od chodníka a nikdy nevystupuj na cestu
- sadni si do sedačky, podsedačka zapni si bezpečnostný pás
- nevykláňaj sa z okna
- z auta vždy vystupuj na chodník alebo na krajnicu cesty
- počas cesty nevyrušuj rodičov pri šoférovaní

Aktivity:

- ukážka autosedačky (zapnutie a rozopnutie pásu), podsedačku,
- kreslenie a vymaľovanie svojej sedačky
- trhanie papiera a lepenie farebného papiera do makety auta

5. DRUHY DOPRAVNÝCH PROSTRIEDKOV

VŠ: Pozná rôzne druhy dopravných prostriedkov.

Dopraváčik sa pýta: vypíš hádanky o dopravných prostriedkoch.

Tri kolieska, zvonček, šliape na tom chlapček. Čo je to? (**trojkolka**)

Nie ryba, nie žaba, bez vody si nezapláva. Čo je to? (**lod'ka**)

Dve kolesá, to je vec, Ferko lezie na kopec. Nechce spadnúť, preto šliape, na nohách má dva pedále. Čo je to? (**bicykel**)

Aj keď je to rapotačka, nie je ver, žiadna kačka. Dve kolesá rýchle má aj autá si predbieha. Čo je to? (**motorka**)

Vozím náklad po cestách, mám to ale veľmi rád. Ťažko fučím pod nákladom, dopravím ho stále domov. Čo je to? (**nákladné auto**)

Nie som pierko, nie som vták, letím rýchlo ako drak. Čo je to? (**lietadlo**)

Rýchlo beží po nábřeží, modro svieti na streche. Kto to húka, trúbi, svieti, vy to, deti neviete? K chorému sa ponáhľá, pomoc rýchlu mu hneď dá. Čo je to? (**sanitka**)

Veľký a červený, rúti sa mi oproti. Na ceste mu prednosť dáva, každé auto hneď zastáva. Bojí sa ho dnes a zas, dobrý sluha a zlý pán. Čo je to? (**hasičské auto**)

Vozí mamku do roboty, všetkých spolu na výlety. Trúbi silno a smelo, aby sa nič nestalo. Čo je to? (**osobné auto**)

Po železnej ceste letí, zelenú má na návestí. Na červenú zastaví, výpravu vždy pozdraví. Čo je to? (**vlak**)

Cez mesto si fičí silu berie z tyčí. Čo je to? (**trolejbus**)

Dopraváčik: Veľmi dobre ste všetko uhádli. Viete mi povedať čo ste hádali? Čo majú tie hádanky spoločné? O čom boli hádanky? Áno, sú to dopravné prostriedky. Ale teraz vám dám ťažšie hádanky:

Hra: Čo počuješ?

Púšťanie zvukov jednotlivých dopravných prostriedkov zo zvukových knižiek alebo z cd, či iných zvukových nosičov – deti ich hádali.

Aktivita : druhy dopravy

Deti triedia pripravené dopravné prostriedky: osobné auto, nákladné auto, loď, remorker, lietadlo.....

Deti priradujú k obrázkom podľa miesta pohybu (cesta, koľajnice, oblaky, voda).

Aká je to doprava, ktorej dopravné prostriedky sa pohybujú:

- po ceste? – CESTNÁ
- na vode? – VODNÁ
- vo vzduchu? - LETECKÁ
- na koľajniciach? – ŽELEZNIČNÁ

Deti charakterizujú jednotlivé dopravné prostriedky a porozprávajú, na čo ľuďom slúžia, prečo ich potrebujú - ich účel.

Hra: Autíčka

Deti sú rozdelené 4 do skupín. Každá z nich stojí v jednom rohu triedy. Každé dieťa je autíčko.

Uprostred ihriska stojí strážnik – učiteľka. Na pokyn strážnika si autá podľa príkazov menia stanovištia. Spôsob presunu volí učiteľka (poklus, beh, cval....)

Obmeny:

- presuny áut sa konajú na rýchlosť formou súťaže
- vymieňajú sa len dve družstvá po uhlopriečke
- dve družstvá po obvode ihriska
- všetky 4 družstvá po obvode alebo uhlopriečke

Hra: Námorníci

Každé družstvo má svoju lavičku a žinenku alebo prikrývku(môže byť aj kriedou nakreslený ostrov v rovnakej vzdialenosti od lavičky). Deti sedia na lavičke v sede rozkročmo, čelom k učiteľke. Deti predstavujú námorníkov na lodi, podľa pokynov uskutočňujú námornícke pohyby: vesluj, udržiavajú rovnováhu úklonom vpravo, vľavo, vztyčujú plachty a pod. na zvolanie učiteľky: „Lod' sa potápa!“ hľadajú záchranu na ostrove alebo na záchrannom člne. Víťazí družstvo, ktoré skôr zaujme dohovorený postoj a ktoré vzorne sedí a je pripravené na veslovanie.

Obmena:

- námorníkov vrátime na inú loď, alebo ak má ostrov dost' miesta, stavíme novú loď.(napodobňujeme rezanie, pílenie, vztyčujeme, lakujeme). Keď je loď pripravená učiteľka zvolá „ Námorníci na palubu!“ alebo „Lod' je pripravená odplávať!“

Hra : Letka (hra na školskom dvore)

Deti sa zoskupia do skupín po 5-6. Ticho sa dohodnú, kde budú ako letka lietať a na povel učiteľky: „Štartovať a rozťahnuť krídla!“ sa pripraví na let. Na pokyn „Odštartovať!“ sa letka rozbehne určeným smerom za vedúcim pilotom letky. Na povel „Pristáť!“ sa vrátia letky na miesto štartu, spustia sa do drepu a čakajú na ďalšie pokyny.

Obmena:

- deti napodobňujú lietadlo zvukom, pohybom tela
- ukážu, ako rýchlo letí osobné lietadlo
- ako rýchlo letí vojenská stíhačka
- napodobňujú let helikoptéry

Hra : Na tunel

Deti vytvoria tunel tak, že si dvojice kľaknúoproti sebe a spoja ruky v predpažení hore. Posledný pár začína hru na povel učiteľky. Snaží sa čo najrýchlejšie preliezť tunelom. Keď vyjde dvojica z tunela, zvolá „Hotovo!“, čo je povelom na lezenie ďalšej dvojice. Tak sa vystriedajú všetky deti. Ak zvolíme súťažnú formu, zvíťazí družstvo, ktoré skôr splní úlohu.

Obmena:

- pri menšom počte detí sa môže tunel vytvoriť zo zástupu pokrčmo a deti preliezajú tunel jednotlivo.

Hra : Na vláčiky

Deti majú ľubovoľné náčinie (farebné loptičky, krúžky a pod.). chodia v rozptyle po triede. Na zamenenie učiteľky, ktorá ukáže deťom predmet červenej farby, urobia deti, ktoré majú náčinie rovnakej farby, behom nástup – vláčik. Ostatné deti chodia ďalej a čakajú na ďalší povel utvoriť vláčik inej farby. Deti, ktoré vláčik urobili, chodia v zástupe za vedúcim dieťaťom. Hra sa končí, keď sú zaradené všetky deti vo farebných vláčikoch.

Špeciálne dopravné prostriedky.

Dopraváčik si veselo pospevuje.

Najskôr takto: *háá-úúú, háá-úúú, háá-úúú!*

Potom takto: *há-ú, há-ú, há-ú!*

A do tretice spieva: *hua, hua , hua, hua!*

Deti viete čo asi spieva Dopraváčik?

Áno veď on napodobňuje záchranné vozidlá. Ale ktoré? Sanitku, Hasičské auto a policajné auto. Keď sa sanitka ponáhľa k niekomu na pomoc, vtedy húka a bliká. Vtedy treba dávať pozor! Sanitka má vždy prednosť! Sanitkou jazdia zdravotníci. A viete ktoré autá sa ešte ponáhľajú, lebo pomáhajú? Hasičské a policajné auto! Vtedy sa ponáhľajú k požiaru, dopravnej nehode. Aj tieto vozidlá majú vždy prednosť.

Haváriu na ulici,

ohlásime polícii.

Keď spadneme na chodník,

pomôže nám zdravotník.

Keď uvidíš oheň,

hasiča si zožeň.

Sanitku, hasičov aj políciu zavoláme na telefónnom čísle 112 - TIESŇOVÁ LINKA.

150 – HASIČSKÝ A ZÁCHRANNÝ ZBOR

155 - RÝCHLA ZDRAVOTNÁ POMOC

158 - POLÍCIA

Aktivity:

- Práca na PL
- Vykladanie písmen
- Vyhľadávanie obrázkov v knihách
- Vyfarbovanie

6. ŽE NIE JE ZNAČKA AKO ZNAČKA

VŠ: Pozná význam vybraných dopravných značiek.

„Kamilko, vieš čo sa stalo?“ vraví Dopraváčik, „veľké nešťastie! Všetky značky sa pomiešali. Že nevieš čo je značka? Veď všade okolo nás sú samé značky. Pozri sa na skrinku, čo tam vidíš?“ „červené autíčko,“ povie Kamilko. „No vidíš, veď je to tvoja značka, podľa nej poznáš svoju skrinku. Takú istú značku máš na poháriku, pri uteráčku. Ale poznáš aj iné značky? Máte doma auto?“ „Áno škoda octavia.“ „No vidíš aj to je značka vášho auta. Poznáš aj iné značky áut?“

Dobré značky

Yamaha a toyota, to sú dobré značky.

Ked' narazia do plotu, hneď sú horeznačky.

Pozor, zákruta!

Nože sa tak nekrúťte, dajte pozor v zákrute!

Kto sa rúti do zákruty, zo zákruty vyletí.

Autá nie sú rakety! (Ján Turan)

„Kamilko, videl si značky vedľa ciest? Vedľa priechodov cez cestu? Alebo pri cestičke pre cyklistov?“ „Áno, videl a ocko mi povedal, že sú to dopravné značky a riadia dopravu. Pomáhajú, aby vodiči dodržiavali pravidlá na cestách a aby bol na cestách poriadok.“

Hra: Pexeso

Deti budú mať obrázky pexesa dopravných značiek. Pri odkrývaní dvojíc ich deti pomenujú a povedia, na čo slúžia.

Hra: Zostrojovanie dopravných značiek

Deti si zhotovia dopravné znaky, obkreslia makety trojuholník, kruh alebo štvorec. Značky dotvoria, nalepia na tvrdý papier a prilepia špajdľu alebo paličku.

Hra: včielka BEE-BOT

Deti si vyrobia rôzne dopravné značky kreslením a vystrihnutím.

Dajú ich pod štvorcovú sieť a programujú včielku podľa pokynov učiteľky:

- Vyhľadaj cestičku pre cyklistov
- Vyhľadaj zákaz vstupu chodcov
- Vyhľadaj priechod pre chodcov.....

Hra : Rozdeľ dopravné značky

Učiteľka pripraví dopravné značky, pomieša ich a povie deťom, aby ich rozdelili na 4 skupiny.

Aby vedeli, kde ich majú dať, bude mať pripravené symboly:

- Trojuholník
- Kruh
- Štvorec

Hra: Poskladaj dopravné značky

Každé dieťa dostane rozstrihanú dopravnú značku a musí ju poskladať a pomenovať.